

Branschöversikten

November 2000

**De tekniska konsultföretagen och arkitektföretagen.
Svensk och internationell kartläggning.**

De i Branschöversikten publicerade tabellerna redovisar uppgifter från företagens bokslut för 1999 och 1999/2000.

Innehåll

4	POSITIV UTVECKLING I SVERIGE
4	Turn around Goda ekonomiska förutsättningar, glädjande tillväxt och kraftigt förbättrad lönsamhet
5	SPP-medel ger ökat svängrum Över 4 miljarder kronor återförs till branschen från SPP och AP
6	Prissättningen har en kraftig uppsida De mest kvalificerade tjänsterna har en 50%-ig uppsida
7	Expanderande verksamheter De områden som främst expanderar mest är projektledning, miljö/energi, IT-orienterade verksamheter samt arkitektur och design
8	Rekrytering ett långsiktigt problem Pensionsavgångarna ökar kraftigt. Produktivitetshöjning och nya upptagningsområden klarar det omedelbara kapacitetsbehovet
9	Dramatik i omvärlden Kundsidans omstrukturering, nya aktörer, gränsöverskridande affärer och nya genomförandeformer är några av de förändringar konsultföretagen möter
11	Nyckeltal för de största svenska konsultföretagen
12	De 200 största koncernerna i Sverige – tabeller
20	DEN NORDISKA MARKNADEN
20	Ekonomiska förutsättningar, nyckeltal och företagsaffärer
21	Nordens 50 största arkitektföretag
23	De 50 största koncernerna i Danmark, Finland och Norge – tabeller
26	INTERNATIONELL UTVECKLING
26	God global ekonomisk tillväxt ger gynnsamma marknadsbetingelser
26	Företagshändelser i Europa. Allt fler fusioner
27	Europas 200 största koncerner – tabeller
32	Världens 100 största koncerner – tabeller
34	Svenska konsultföretag hävdar sig väl

FÖRORD

Det är nu femtonde året som vi publicerar Branschöversikten. Genom åren har den blivit allt mer omfattande. Ambitionen är att med vår kartläggning öka kunskapen om den betydelsefulla arkitekt- och teknik-konsultbranschen och dess företag.

Vår bransch har direkt påverkan när det gäller planering, funktion, ekonomi, teknik och estetik på nära 90% av landets fysiska investeringar i samhällsbyggandet. Därtill spelar branschen en allt viktigare och mer omfattande roll för industrins investeringar i form av produktions-, process- och produktutveckling.

I vår redovisning har vi inte med företag eller grupperingar som betraktas som projekteringsenheter inom offentlig verksamhet, entreprenadföretag eller industrikonglomerat. Med den utveckling vi ser på marknaden blir det dock allt svårare, trots vår nordiska definition av konsultföretag, att dra gränsen för medverkan i vår översikt.

Branschöversikten distribueras till AI-Företagens medlemskrets och övriga företag som medverkar i undersökningen. Den distribueras också till tongivande kundföretag och tidskrifter i Sverige och i övriga nordiska länder samt till svenska beskickningar och exportkontor. En engelsk upplaga distribueras förutom till de företag som medverkar i vår undersökning, till internationella utvecklingsbanker, utvecklingsorganisationer inom EU, förvaltningar inom EG-kommissionen, internationella tidskrifter m fl.

Vår branschorganisation AI-Företagen går från år 2001 samman med Arkitekt- och Konsultföretagens Arbetsgivarorganisation (AKA). En gemensam representativ och slagkraftig bransch- och arbetsgivarorganisation med (arbets)namnet Svensk Teknik & Design, bildas inom Almega Tjänsteförbunden. I den nya föreningens utåtriktade verksamhet ser vi fortsatt behov av marknadsinformation av den sort Du nu håller i handen.

Branschöversikten är beroende av medverkan från ett stort antal företag. Vi vill tacka alla som har bidragit till att göra denna sammanställning möjlig.

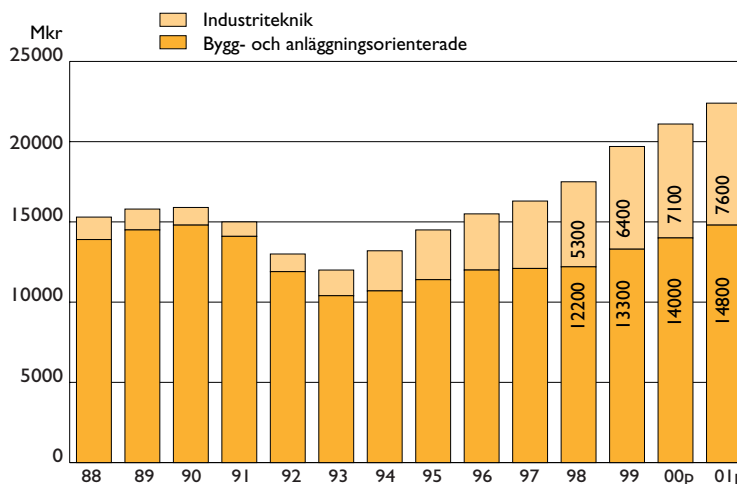
Bengt Göransson
Ordförande i AI-Företagen

POSITIV UTVECKLING I SVERIGE

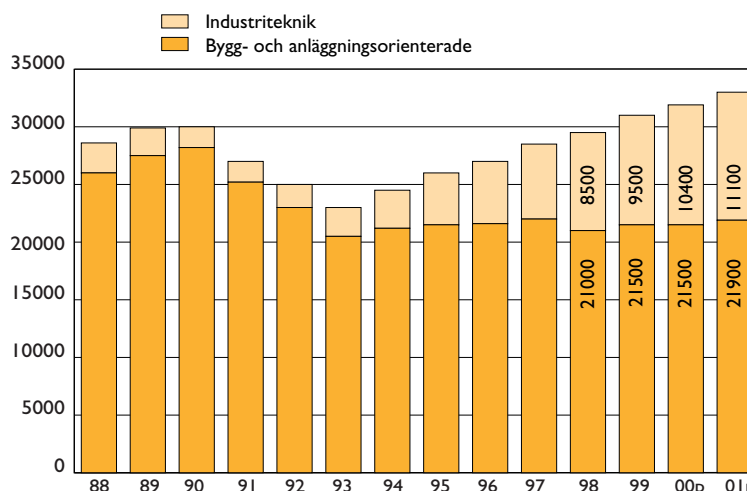
Bengt O. Andreasson
tfvd i AI-Företagen

Branschens omsättning, MSEK

Källa: AI-Företagen

Medelantalet anställda i branschen

Källa: AI-Företagen

Branschen	1999/2000	(1998/99)
Omsättning	19,7 mrd SEK	(17,5)
Medelantal Anställda	31000	(29500)
Antal koncerner	ca 5000	(4900)

Turn around

Marknadsläget är hösten år 2000 mycket starkt för konsultföretagen inom management (projektledning), teknik och design. Speciellt de bygg- och anläggningsinriktade tekniska konsultföretagen och arkitektföretagen har på några år gjort en form av turn around. Från att ha varit ett branschsegment med svag image går nu företagen för fullt med kraftigt förbättrad lönsamhet. Ökad IT-orientering, satsning på nya områden och effektivare projektledningsfunktioner leder till ökad kundnytta. Design i vid bemärkelse är ett hett område och arkitektföretagen går för högttryck. Större delen av företagen i detta segment arbetar nära kapacitetstaket. Samtidigt ökar lönsamheten bland industriteknikkonsulterna igen efter någon svacka och orderingsången är positiv.

Hela branschen utvecklas nu positivt med inbrytningar på nya områden och förstärk-

ning på de traditionella. Branschen framstår som en allt mer attraktiv arbetsmarknad för ungdomar.

Goda ekonomiska förutsättningar

Sverige har under en period och framför allt år 1999 och 2000 upplevt en osedvanligt stark konjunktur med rekordtillväxt kombinerad med en låg inflation. Och även om i dessa snabba och täta ekonomirapporters tidevarv entydiga signaler finns om avmattning består sannolikt den goda konjunkturen under ytterligare minst ett par år. Ser vi explicit till byggsektorn och dess investeringar ligger aktiviteterna erfarenhetsmässigt sent i konjunkturcyklerna. Mycket talar för gynnsamma marknads-

förutsättningar för vår bransch under ytterligare några år.

KI:s utredning om den svenska ekonomiska utvecklingen i ett långtidsscenario – ingår i regeringens långtidsutredning – visar samtidigt på att vi har ett antal över genomsnittet goda år framför oss till 2008. Under denna period bedöms investeringarna och BNP öka för att därefter mattas under slutet av den kommande 15-årsperioden(!).

BNP-utvecklingen, som under 1999 blev +3,8% bedöms av tongivande ekonomer i år hamna nära 4% och år 2001 på ca 2,5 -3% följt av ca 2,5-3% under 2002.

En färsk OECD rapport vidimerar dessa siffror.

Branschen har medvind

	Omsättning kkkr per anställd				Resultat efter finansiella poster kkkr per anställd			
	1998	1999	2000p	2001p	1998	1999	2000p	2001p
De större koncernerna	729	764	790	825	34	34	45	50
varav								
byggorienterade	730	768	815	855	23	29	40	46
industri teknik	726	755	765	780	61	44	52	58

Källa: AI-Företagen

Glädjande tillväxt

För de bygg- och anläggningsinriktade tekniska konsultföretagen och arkitektföretagen har marknadssituationen successivt förbättrats sedan våren 1998. Omsättningen i branschsegmentet ökade under 1999 med goda 9% medan antalet årsarbeten ökade med ca 2%. Tillväxten har fortsatt i år. Trots tillväxt i befintliga enheter ökar dock inte segmentets totala numerär. Orsaken är främst att ca 500 personer lämnade vår bransch 1999/2000 i och med SWECO's försäljning av Newsec, KM's försäljning av labverksamheten och Scandiaconsults försäljning av Arsenalen. Den resulterande volymtillväxten år 2000 bedöms ändå hamna på drygt 5%. Branschsegmentet har fn ca 21500 årsarbeten. På marknaden finns ytterligare projekteringsresurser på drygt 1000 årsarbeten i form av egen-regiverksamhet inom främst statliga verk och de största byggbolagen.

Konsultföretagen inom industri tekniksegmentet visar fortsatt än högre expansionstakt. Omsättningen i segmentet ökade hela 20% under 1999. Det överträffade den prognos vi lämnade i AI-företagens Branschkommuniké i juni. Segmentets andel av vår totala bransch uppgår nu till över 32%. Medelantalet anställda ökade med ca 12%. För år 2000 gör vi bedömningen att expansionen blir drygt 10%. De allra största företagen har under de två senaste åren köpt upp mindre företag i en rasande takt.

Hård konkurrens

Trots de många stora aktörerna är ändå konkurrensen mycket hård. Inom det bygg- och anläggningsorienterade segmentet där

ca 90% av alla tjänster köps externt av kunderna når inget konsultföretag upp till mer än ca 10-12% av marknaden. På industri tekniksegmentet ser bilden annorlunda ut, men här konkurrerar konsultföretagen fortfarande minst lika mycket med kundernas egna teknikavdelningar som med varandra. Industrikundernas andel externt köpta tjänster av totala ingenjörsvolymen är långt mindre än motsvarande inom byggsektorn.

En mindre nettoetablering har skett under 1999 och branschen består nu av ca 5000 koncerner (4900). För branschen som helhet gäller allt mer utpräglat att expansionen sker i de 3-400 största företagen. I absoluta tal sker expansionen naturligtvis i första hand i de allra största företagen. Endast ca 1400 företag har tre eller fler årsarbeten. Branschens 200 största företag omsatte år 1999/00 drygt 16000 MSEK och medelantalet anställda uppgick till nära 20700. Det innebär ur ett småföretagarperspektiv att 95% av företagen svarar för knappt 20% av branschens omsättning och ca en tredjedel av antalet anställda.

Lönsamheten kraftigt förbättrad

Lönsamheten i de bygg- och anläggningsorienterade tekniska konsultföretagen och arkitektföretagen visar upp en fortsatt imponerande förbättring av lönsamheten. De samlade vinsterna steg 1999 med över 30% till drygt 600 Mkr och prognosen för innevarande år är en förbättring med ytterligare 25-30%. Detta ger en vinstmarginal för detta branschsegmentet på över 4%. Även för år 2001 förutser vi en kraftig förbättring.

Lönsamheten för industri teknikkonsulterna, som visat en nedgång under 1998 och 1999 vänder i år upp igen och prognosen för nästa år är fortsatt positiv. Vinstmarginalen för segmentet kommer i år att nå över 5%.

För branschen som helhet är utfallet av stundande (år 2001) centrala förhandlingar om löner och arbetstider en osäker faktor när det gäller bedömningen av kostnadsmassan i företagen.

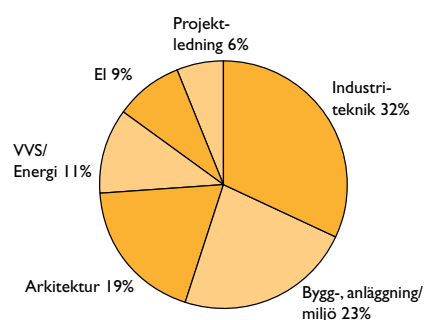
Ovanstående bedömningar och samtliga uppgifter om resultat i diagram och tabeller i denna Branschöversikt är rensade från effekterna av de stora återföringar som under året gjorts från SPP och Arkitekternas Pensionskassa (AP).

SPP-medel ger ökat svängrum

SPPs beslut förra året om ny konsolideringspolicy gör att ca 75 miljarder kronor av överkonsoliderade medel i år återförs till näringslivet. I vår Branschkommuniké i juni gjorde vi bedömningen att den personalintensiva teknik konsult- och arkitektföretagen tillförs drygt 4 miljarder kronor totalt inräknat de ca 580 Mkr från Arkitekternas Pensionskassa som ca 700 arkitektföretag berörs av.

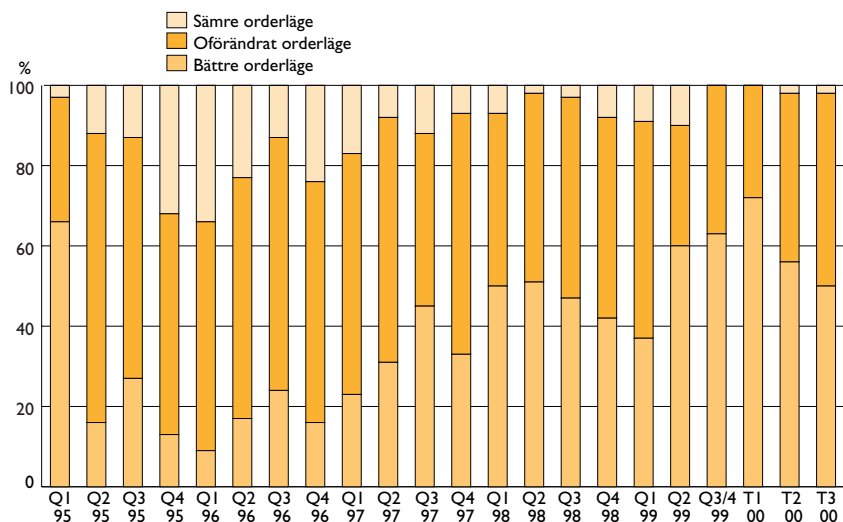
De mogna företagen – huvuddelen av det bygg- och anläggningsorienterade konsultsegmentet – återförs i snitt ca 160-180 kkr per anställd. De yngre företagen, som samtidigt vuxit kraftigt de allra senaste åren – i huvudsak industri teknik konsulterna – åter-

Branschens omsättning fördelad på verksamheten

Källa: AI-Företagen

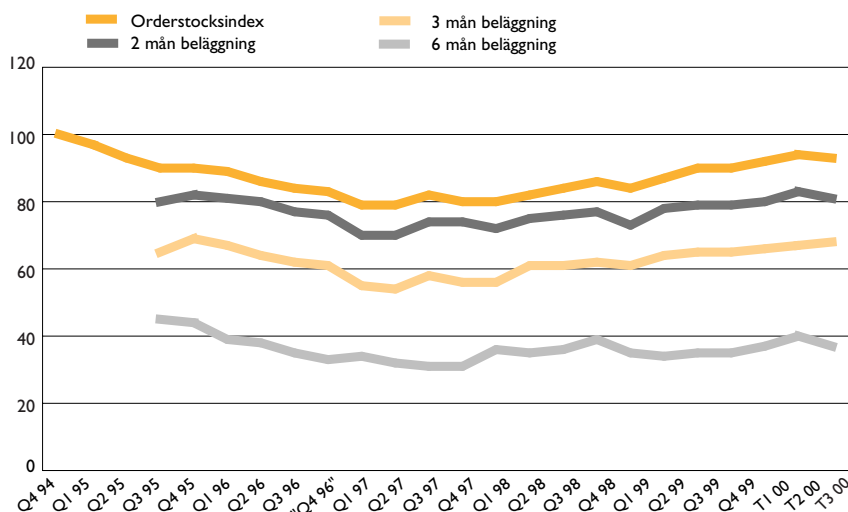
Investeringssignalen – prognos för företagens orderläge

Diagrammet visar vid varje mätillfälle de bygg- och anläggningsorienterade arkitektföretagens och teknikonsultföretagens prognoser om orderläget ett halvår framåt.

Källa: AI-Företagen

Orderstockindex och beläggning

Källa: AI-Företagen

förs medel på en helt annan nivå. Snittet för segmentet hamnar på ca 25-35 kkr per anställd.

I framför allt de stora börsnoterade konsultföretagen ser vi att den redomässiga resultat-effekten – hela återföringen i nuvärdesberäknad form (med tanke på framtida pensionspremiebetalningar) tas vid ett tillfälle – för de ”mogna” företagen kommer att uppgå till ca 140 kkr/anställd för år 2000. För det betydligt yngre industritekniksegmentet kan vi förmoda att resultat-effek-

ten blir i storleksordning 20 kkr/anställd. I detta hänseende hör ÅF till den mogna kategorin.

Ytterligare en återföring från SPP om drygt 10 miljarder kronor har diskuterats.

Prissättningen på de mest kvalificerade tjänsterna har en 50%-ig uppsida

En tydligt förbättrad prisbild till trots är den mest kvalificerade femtedelen av arkitektföretagens och teknikonsultföretagens tjänster uppseendeväckande lågt

prissatt. Det visar en jämförelse med några närliggande konsultbranscher med motsvarande utbildningsnivåer. Prisbilden i vår bransch är också anmärkningsvärt platt och borde differentieras i större utsträckning. Timraterna för den mest kvalificerade femtedelen av företagens tjänster borde lyftas från 600-800 kronor upp mot 900-1100 kronor per timme. I denna femtedel ligger bl a de idé- och värdeskapande tjänsterna i tidiga skeden, uppdragsledning och expertinsatser.

Funderingarna inom branschen på nya prissättningsystem är många. Vissa inbrytningar görs säkert inom enstaka företag för enstaka projekt. De traditionella prissättningsformerna kommer ändå att dominera under överskådlig tid. Det är i ljuset av detta företagen måste arbeta – inte minst internt. Rörligt arvode och då främst kategoritimarvoden för tjänstekategori och/eller funktionskategori utgör ca 60% av totalvolymen för såväl arkitektföretagen som de bygg- och anläggningsorienterade teknikonsulterna. I denna andel ligger också en del varianter av budgetarvode. För industriteknikonsulterna är motsvarande siffra hela 75%. Skillnaden kan i första hand förklaras av att de offentliga byggherrarna har att tillämpa Lagen om offentlig upphandling med en väsentlig volym fastprisupphandlingar som följd.

Bland alla de faktorer som påverkar företagets lönsamhet är intäktsidan och närmast prisbilden den som det är mest angeläget att bearbeta. I ett branscherspektiv skall troligen det som måste till göras i goda tider under 2000 och 2001- därefter blir det mer upp till de enskilda företagen. Företagens prissättning måste bli mer flexibel och mer uthållig mot konjunktursvängningar. De mest kvalificerade tjänsterna där benchmarking framför allt sker mellan olika branscher måste uppgraderas. Och det är säkert för dessa tjänster kundsidans förståelse är som störst.

En jämförelse med andra kunskapsbranscher med högutbildad personal är intressant att göra. Nedanstående jämförelsetal från de 30-50 största företagen i några branscher är hämtade huvudsakligen från Affärsvärlden och Veckans Affärer.

Omsättning/anställd

(kkr)	1999	1998	1997	1996
Managementkonsulter	1830	1600	1380	1200
Internetkonsulter	960	700	—	—
IT-konsulter	1075	1050	1160	1090
Advokatbyråer	1225	1200	1150	1150
Marknadsundersökare	895	830	860	1070
PR & Kommunikation	1085	990	960	970
Revisorer	880	800	750	760
samt enl. vår tabell på sid. 11				
Industriteknikkonsulter	755	726	797	730
Arkitekter/byggtteknikkonsulter	768	730	674	680

Källa: AI-Företagen

Expanderande konsultverksamheter

Projektledningsfunktionerna i vid bemärkelse blir allt mer efterfrågade och de större konsultföretagen rustar på området. Projektstyrning eller projektlotsning i modern tappning handlar mer och mer om att lotsa igenom en investering eller ett projekt från ax till limpa. USA-jätten Parsons Brinckerhoff har t ex börjat använda begreppet Program management för att betona att finansierings-, informations- och PR/marknadsföringskompetens förs in i verksamheten, bl a riktade mot tillåtlighetsprocessen.

Industriteknikkonsulterna etablerar nu också bolag eller enheter för projektlednings – technical management. Rimligen borde också några av de redan etablerade projektledningsföretagen ha viss potentiell marknad bland industrikunderna – under förutsättning att kunskap om kundens verksamhet och affär finns.

Miljöanpassningen av investeringsprojekten är en stadigt växande konsultmarknad. Och då avses inte bara nya projekt. Miljöbalken lägger ett större ansvar på fastighets- och anläggningsägare vilket gör att allt fler befintliga byggnader och anläggningar måste undersökas med hänsyn till miljöbelastning. Detta gör också att nya metoder och synsätt utvecklas vid projektering av rivning och ombyggnad av äldre bebyggelse. Miljökonsekvensbeskrivningar kommer in på fler typer av nyinvesteringar – inte bara stora anläggningar. Vidare leder t ex underhållsplanering för försörjningssystem allt oftare till att nya miljövänligare och ekologiska system utreds.

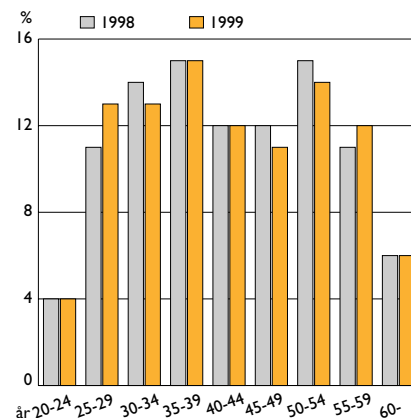
Energifrågorna kommer att bli föremål för långt större uppmärksamhet. Så har den miljöutredning som Byggsektorns Kretsloppsrad låtit utföra bekräftat att den dominerande miljöbelastningen i bygg- och fastighetssektorns hänförs till fastigheternas brukstid.

IT-orienterade verksamheter som t ex GIS-applikationer utvecklas i högt tempo. Det som med gammal teknik kunde betecknas som teleteknik har idag allt mer övergått till benämningar som telekom, wireless eller trådlös kommunikation. Med revolutionerande teknik exploderar området. Flera av de tidigare telekonsulterna har tidigt tagit till sig de nya möjligheterna, men framför allt har området hittills fått se stora inbryningar från nya aktörer. En parallell till detta var offshoreverksamhetens uppblomstring i Norge för 20-25 år sedan. Nya snabbfotade aktörer tog då avsevärda marknader från de tekniska konsultföretagen vilka då uppfattades vara predestinerade för de nya uppgifterna.

Arkitektur och design i högsätet

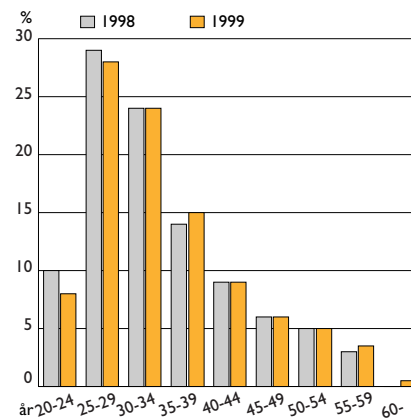
Design i vid bemärkelse är ett annat hett område. Arkitektföretagen upplever nu en mycket gynnsam marknad där investeringar i bostäder och kommersiella lokaler – där arkitektföretagen har nära 80% av sin verksamhet – visar en kraftig uppgång. Framför allt utomlands används uppseendeväckande byggnader i allt högre utsträckning som turistreklam för hela städer. Statliga myndigheter

Åldersfördelning bygg/anläggningsorienterade konsultföretag

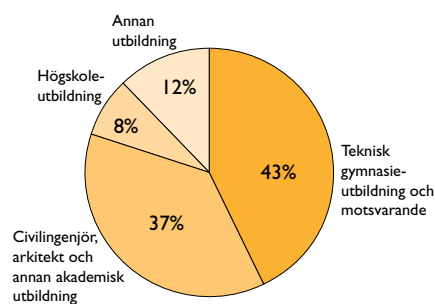
Källa: AI-Företagen

Åldersfördelning i industriteknikkonsultföretag

Källa: AI-Företagen

Utbildningsnivån i branschen allt högre

Källa: AI-Företagen

Bygg- och industriinvesteringarna

Bygginvesteringarna ökar även år 2001

Utifrån utvecklingen i arkitektföretagen och de bygg- och anläggningsorienterade konsultföretagen bedömer AI-Företagen att bygginvesteringarna år 2000 kommer att öka med ca 6-8%. Av AI-Företagens "Investerings-signal" framgår också att prognosen för år 2001 är fortsatt positiv med en ökning på ca 5%. Näringslivet är motorn i utvecklingen. År 2000 ökar investeringarna i kontor och kommersiella lokaler med 8-10%. Expansionen sker dock i några få tillväxtregioner. Bostadsinvesteringarna ökar samtidigt glädjande nog med nära 15% såväl i år som 2001. De offentliga investeringarna för t ex undervisning och vård visar en mindre ökning. Industrins bygginvesteringar bedöms vara oförändrade. Utvecklingen på transportens infrastruktur-område är matt. Miljöuppgifterna ökar och energimarknaden vaknar.

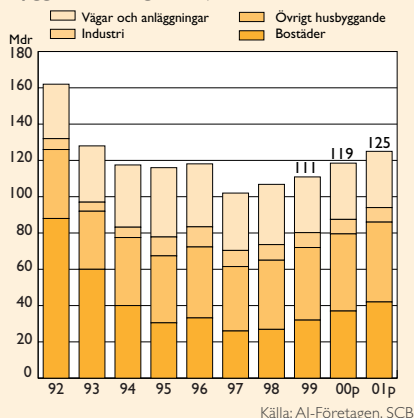
Bostadsbyggandet fortsatt upp

Från 1998 års alltime-low på ca 12000 påbörjade lägenheter/år ökade volymen 1999 till ca 15000. Investeringsvolymen bedöms ha ökat med ca 15%. Ökningen under de närmaste åren bedöms bli av minst samma storlek vilket skulle ge ca 18000 lägenheter år 2000 och ca 20000 år 2001. Flerbostadsbyggandet ökar nu mer än småhusbyggandet. Det svenska bostadsbyggandet är i relation till BNP (knapp 2% av BNP) det lägsta i Europa.

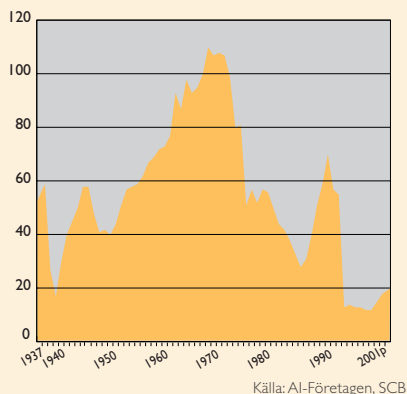
Industrin utvecklas positivt

De tekniska konsultföretagen spelar en allt viktigare roll för industrins utveckling. Industri-teknikkonsulternas marknad brukar vanligtvis mätas mot tillverkningsindustrins maskininvesteringar. SCB beräknar att summan av dessa investeringar kommer att uppgå till drygt 57 miljarder för år 2000. AI-Företagen förutser att ökningen under 2001 hamnar i inter-

Bygginvesteringar miljarder kronor

Bostadsbyggandet i Sverige
– antal tusental påbörjade lägenheter

vallet 5-7%. Industrins investeringar i teknisk IT utvecklas positivt och beräknas år 2001 överstiga 5 miljarder. Industri-teknikkonsulternas marknad kan dock inte enbart sökas till de direkta investeringarna inom industrin, vilka om energiinvesteringarna inräknas är ca 70 miljarder kr. Industri-konsulterna har också en avsevärd marknad i industrins FoU-satsningar.

Konsultföretagens export ökar

Exportvolymen inom de privata konsultföretagen ökade under 1999 med ca 5% och utvecklingen är fortsatt positiv. De tre största exportörerna är SWECO, Hifab-Gruppen och ÅF, men ytterligare ett dussin konsultföretag har uttalad exportverksamhet. Till detta kommer en utökad utlandsnärvaro genom företagsköp och kontorsetableringar. Av intresse för Sveriges exportmöjligheter borde vara ett ökat samarbete mellan svenska konsultföretag.

Det finns dock goda exempel, som bl a SWECO's och HifabGruppens samarbete om ett energiprojekt i Ukraina.

Den samlade konsultexporten torde f n uppgå till ca 1,2 –1,3 miljarder kronor. De privata konsultföretagen svarar i runda tal för omkring halva volymen och offentliga, främst de sk Swedbolagen (marknadsföringsbolag för statliga verk), för den andra halvan. En dominerande andel av den svenska konsultexporten sker med finansiering av SIDA och internationella utvecklingsbanker.

Den svenska konsultexporten ligger på en relativt låg nivå om vi jämför med grannländerna i Norden. Den danska konsultexporten uppgår till ungefär samma volym som den svenska trots att den totala omsättningen i dansk konsultverksamhet kan förmodas vara ungefär hälften av Sveriges. I Danmark svarar de privata konsulterna för den helt dominerande exportandelen. En av förklaringarna till denna skillnad är de sk Swedbolagens ambitioner att själva vara huvudaktörer i uppdragen. Det eventuella samarbetet med de privata konsultföretagen får ske där dessa anlitas som underkonsulter, ibland i sådan konkurrens att intresset hos dem riskerar bli mycket svagt. De offentliga företagen har förvisso ett stort och i exportsituationer nödvändigt institutionellt kunnande, men de borde istället i högre utsträckning stötta det privata näringslivets exportansträngningar.

Rekrytering till branschen

Den åldersfördelning som finns i det mogna bygg- och anläggningsorienterade konsultsegmentet leder nu till en accelererande pensionsavgång. I år försvinner ca 150 personer (eller ca 0,7%) från branschen pga pensionering. En teoretisk modell visar att ålderspensioneringen successivt ökar till 400 personer årligen om 5 år och därefter toppar med 5-600 personer om 8-10 år varefter antalet sakta sjunker till "normala" nivåer. Nyrekryteringen sker i allt större konkurrens med andra näringar. Uppagningsområdet vidgas dock samtidigt in mot data-, miljö-, kemi- och andra utbildningar.

åläggs att utarbeta program för hur estiska värden skall tillvaratas i nya projekt. I regeringens omfattande miljöproposition som läggs senhösten 2000 eller i början av 2001 kommer ett av sektorsmålen för det nationella miljömålet god bebyggd miljö att sätta estetiken i högsätet. Design som begrepp dyker allt oftare upp och nu marknadsför sig också större industri-teknikkonsulter med nyupprättade affärsenheter inom design.

Arbetskraftsbristen är påtaglig och är framför allt på lång sikt ett mycket stort problem. Det är ytterst angeläget att sektorns företag kan vara så konkurrenskraftiga att de kan attrahera den mest kompetenta personalen. Den goda marknadssituationen ledde till att branschens lönekostnader per anställd under 1999 i snitt ökade med 5,6% (högre än snittet för hela tjänstesektorn) – olika dock för olika segment. Och ändå har branschen haft ett 3-årigt löneavtal, som givit en viss grundstabilitet. År 2001 skall ett nytt avtal träffas och för branschens utveckling är det angeläget att ökad flexibilitet i lönesättning och arbetstidsförläggning kan uppnås. Att branschen ändå förmår tillgodose den växande marknaden beror bl a på att branschens produktivitet ökar påtagligt och att företagen i ökad utsträckning rekryterar från områden med delvis ny utbildningsbakgrund.

Dramatik i omvärlden

Goda tider mer än andra föder och framför allt realiserar nya idéer, verksamheter och strukturer. De konsult- och arkitektföretag, som vill utvecklas på den arena som nu snabbt och dramatiskt förändras måste se utvecklingsmöjligheter i flera riktningar.

Kundsidans omstrukturering sätter spår.

Den omstruktureringen av de större kundföretagen till än större enheter som vi sett under de senaste åren fortsätter. Ibland leder detta till utländskt ägande vilket i sin tur innebär att besluts- och t ex FoU-funktioner flyttar utomlands. I detta ligger möjligheter för de svenska konsultföretagen att etablera nya kontakter. Kundkaraktären förändras och leverantörerna får lära in nya synsätt och affärsprocesser. Effekten kan också bli att nya konkurrerande aktörer från köparsidans leverantörsnät etablerar sig i Sverige. Exempel på detta är tyska fordonsutvecklaren Edag, som öppnar kontor i Göteborg när Ford och GM tagit över Volvo PV resp. Saab.

En annan trend som påverkar invanda samarbetsmönster är att större industrier säljer ut sitt fastighetsbestånd och/eller

Nyckeltal per 1999-12-31

Företag		Medel- antal anställda	Omsättning/ anställd kkr	Resultat efter finansiella poster/anställd	Netto- marginal i %	Börsvärde/ anställd i kkr	P/e	P/s
Sigma	SE	1874	791	62,0	7,8	3267	84,3	4,13
Semcon	SE	1173	736	54,3	7,4	1478	29,6	2,01
ÅF	SE	2222	726	24,8	3,4	344	21,0	0,47
SWECO	SE	2188	746	1,1	0,2	442	>100	0,59
Scandiaconsult	SE	1935	747	41,8	4,2	340	10,8	0,45
J&W	SE	1119	722	56,9	7,9	462	8,2	0,64
KM	SE	963	695	neg.	—	223	—	0,32
INAC	SE	117	927	17,9	1,9	350	19,6	0,38

En jämförelse med några internationella börsnoterade teknikkonsultföretag Nyckeltal per 1999-12-31

Företag		Antal anställda	Omsättning/ anställd kkr	Resultat efter finansiella poster /anställd kkr	Netto marginal i %	Börsvärde/ anställd kkr	P/e	P/s
Jaakko Pöyry Group	FIN	4461	761	48,7	6,4	398	13,8	0,52
Etteplan Oy ¹⁾	FIN	352	505	67,7	13,4	696	—	1,37
WS Atkins plc	UK	8522	605	56,1	8,2	1079	30,0	1,78
High-Point plc	UK	428	743	76,3	10,3	474	10,1	0,64
Waterman Partnership	UK	630	586	x	x	513	9,1	0,87
White Young Green	UK	750	481	49,2	10,2	600	15,9	1,08
WSP Group	UK	1500	710	43,0	6,1	1031	33,1	1,45
Arcadis	NL	6635	848	33,0	3,9	169	7,4	0,20
Fugro	NL	4910	957	99,7	10,4	369	12,3	0,85
Grontmij	NL	3000	481	15,7	3,3	123	x	0,26
Detron Group	NL	2485	674	46,7	6,9	315	x	0,47
Oviktat snitt Europa			685	52		507		
URS Corp.	US	6600	1336	51,4	3,9	424	9,7	0,32
Roy F.Weston	US	1600	1283	4,8	0,4	95	x	0,07
Michael Baker Corp.	US	3800	1163	—	neg	96	x	0,08
Harding Lawson Associates	US	1200	869	17,7	2,0	276	x	0,32
Tetra tech Inc.,	US	3800	1263	64,9	5,1	2200	x	1,75
AGRA	CAN	6500	1100	20,4	1,7	2520	23,8	2,29
SNC-Lavalin	CAN	6500	1148	27,5	2,4	523	16,4	0,46
Oviktat snitt Nordamerika			1166	31		876		

Ovanstående uppgifter om omsättning, resultat och börsvärde är omräknat till svenska kkr. En viss noggrannhet går förlorad vid valutaomräkning.

¹⁾ börsvärde per 2000-06-30

Källa: AI-Företagen

lägger ut drift och underhåll på service-entreprenad.

Ericssons fastighetsutförsäljning och inte minst försäljningen av Real Estate & Services till Skanska följt av ett långt service-avtal är ett exempel på detta.

På nyare områden, som telekom/bredband är kunderna mer svårdefinierade. Vi kommer att få se nya konstellationer när t ex de fyra omfattande nätkoncessionerna (umts-licenser) lämnas ut senare i höst. För flertalet av de tekniska konsultföretagen kommer uppdragsvolymen att öka märkbart först när kommunikationsnäten på allvar letar sig in fastigheterna. En mängd nya tjänster kommer att utvecklas och på sikt kan också styrningen av fastighetsinstallationer, energiövervakning mm i grunden förändras. Vilka som blir framtidens kunder inom området är ännu en öppen fråga. Operatörer och nätägare kämpar mot fastighetsbolagen om inflytandet över fastighetsnäten. Det nyetablerade samarbetet mellan NCC och Birka Energi är ett exempel på nya strategiska allianser.

Nya aktörer

Vi ser de stora managementkonsulterna ge sig in i projektledningsuppdrag på komplexa fysiska investeringar. WM-data, som för något år sedan köpte Caran, har gått vidare med köp av industrikonsulten Knight för att kunna erbjuda kunderna ett bredare paket av integrerade tjänster.

Vi ser fler exempel på nya aktörer som uppträder som både kunder och konkurrenter. Vi ser byggbolag med ambitioner åt tjänstesidan. Industrikluster utvecklas mot tjänsteområdet – en process som snabbas upp genom IT-utvecklingen. ABB är ett exempel och företaget har bl a köpt GMKI Elkonsult för att förstärka sig på telekom- och elinstallations/styrområdet. Nu senast har ABB från WM-data köpt ut ett av Knight's dotterbolag för att bättre kunna delta i livsmedels- och förpackningsindustrins utveckling.

Gränsöverskridande affärer

Nya aktörer dyker också upp som en följd av gränsöverskridande affärer. Vi har framför allt sett hur tidigare i år på börsen

högvärderade IT-konsulter gjort denna typ av affärer, som t ex Nocom's köp av kommunikationsbyrå Hera, Cell's (Mandator) köp av Journalistgruppen, WM-data's bolagsbildning med reklambyrå Paradiset och senast Adera's köp av brandingbyrå Blanking. Vi närmar oss vår bransch i och med Sigma's köp av affärsutvecklingsbyrå Arkitraven och vi har kanske framför allt uppmärksammat IT-konsulten Resco's köp av Sandell Sandberg inom arkitektur och kommunikation (sannolikt vid köptillfället de dittills högst värderade arkitekterna).

Vi minns den första stora "gränsöverskridande" affären som berörde teknikonsultbranschen – datakonsulten Programators köp i J&W och Enator's köp av Scandiaconsult/Prospector i mitten av 80-talet. Utvecklingen går i vågor.

EPCM – konsultåtagande som vinner terräng

Nya genomförandeformer av investeringsprojekten utvecklas. Totalentreprenader går mot funktionsentreprenader, men framför allt kommer nya former privatfinansierade större offentliga investeringar. PPP (private public partnership) ses alltmer som ett sätt att genom olika former av incitamentsavtal skapa kostnadseffektiva och optimala lösningar snarare att finna ekonomiskt utrymme utanför de offentliga budgetarna.

En genomförandeform som länge tillämpats internationellt framför allt inom industrin närmar sig nu också fastighetsområdet. EPCM – en form av totalåtagande med konsulten och kunden i centrum. Engineering Procure Construction Management – en genomförandeform med en från utredning till förvaltning kundstyrd process i intim samverkan med projektledare, arkitekter och teknikonsulter. Möjligheterna till rätt produkt med minskat ekonomiskt risktagande, dvs större konkurrens om de stora kostnaderna i entreprenadskedet, är vad som skiljer EPCM från producentstyrd genomförandeform. Den ytterst noggranna industrin tillämpar denna modell sedan länge och nu börjar också den kommersiella fastighetsvärlden att få upp ögonen för modellen.

Framgångsrika industrier involverar i allt större utsträckning konsultföretagen (och andra leverantörer) i sin utveckling. Ett färre antal primärkonsultföretag får större åtagande och djupare ansvar för utvecklingsarbete inom olika verksamheter. Ett utvecklingsarbete där industriföretagen väljer ut de bästa konsultföretagen på olika områden. Ytterligare ett steg i denna partnerutveckling är när konsultföretaget och kundföretaget bildar gemensamt utvecklingsbolag eller att konsultföretaget tar över enheter hos kunden för att utvecklingspotentialen är bättre i konsultens organisation. Denna utveckling kommer troligen att accelerera och är en viktig faktor i industriteknikkonsultsegmentets expansion.

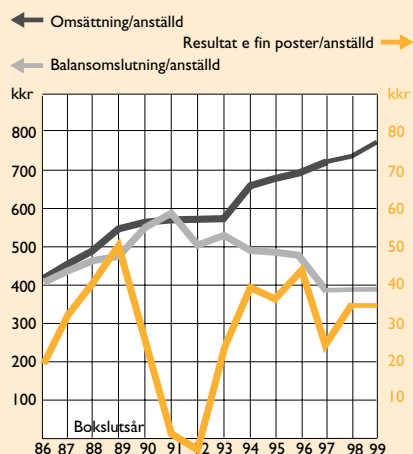
Strukturaffärer

En större strukturaffär i vår bransch lät länge vänta på sig. På internet/IT-området såg vi samgående mellan Framfab/Guide, Cell/Mandator och Information Highway/Connecta. Så kom affären. J&W annonserade i mitten av juni att de förvärvat nära 70% av rösterna i KM från dess huvudägare (som strax dessförinnan gjort ett försök att köpa ut bolaget) och att de lägger bud på återstoden. Affären var med den tidens börskurs värd ca 350 Mkr. Processen gick sedan snabbt. KM införlivas i J&W, en ny koncernorganisation med ca 2000 medarbetare var klar under hösten och successivt integreras nu verksamheterna.

Vi kommer allt tydligare att få skilja på marknadens utveckling och enskilda företags utveckling. Inte minst tydligt är detta på industriteknikområdet, men också på mer traditionella områden. Svårigheterna att ur branschens synpunkt kunna genomföra tillräckligt stor nyrekrytering kommer att differentiera branschen i ökad omfattning. Fler strukturaffärer om än av något mindre dimension är att förvänta.

Nytt i J&W's nya koncernorganisation är bl a arkitektrollen med ett 80-tal personer. I J&W Systems integreras vvs-, el-, IT- och industriteknik. I maj köpte bolaget Säkab Gruppen med ett femtontal anställda specialiserade på stadsnät och telekommu-

De 30 största svenska koncernerna

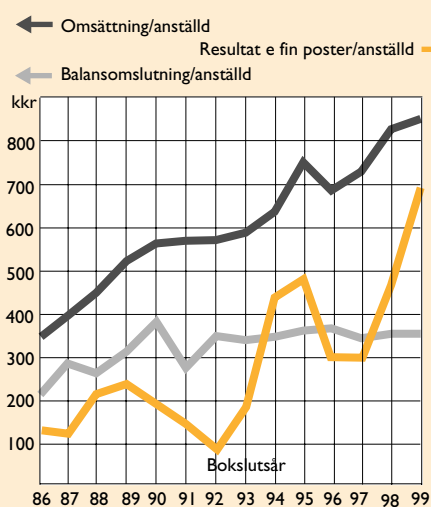

	Omsättning per anställd, kkr				Resultat efter fin.poster/anställd, kkr			
	1999/00	1998/99	1997/98	1996/97	1999/00	1998/99	1997/98	1996/97
De 30 största koncernerna varav	764	729	707	693	34	34	24	45
byggorienterade	768	730	674	680	29	23	6	39
industriteknik	755	726	797	730	44	61	73	71
De 200 största koncernerna varav	774	735	710	697	40	38	27	44
byggorienterade ¹⁾	787	740	685	691	38	29	13	30
industriteknik	747	724	791	730	43	60	70	70

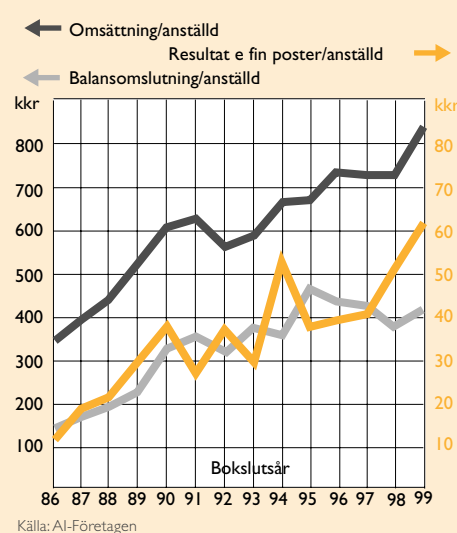
¹⁾ Av dessa omsatte arkitektföretagen ca 854 kkr/anställd (föregående 761) och de tekniska konsultföretagen 775 kkr/anställd (föregående 737). Resultatet efter finansiella poster var för arkitektföretagen ca 55 kkr/anställd (föregående 32) och för de tekniska konsultföretagen ca 36 kkr (föregående 29).

Källa: AI-Företagen

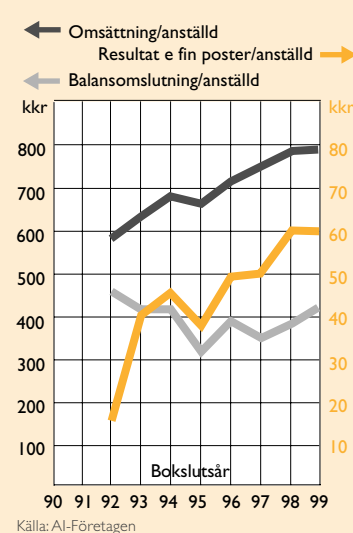
Koncern 31-50

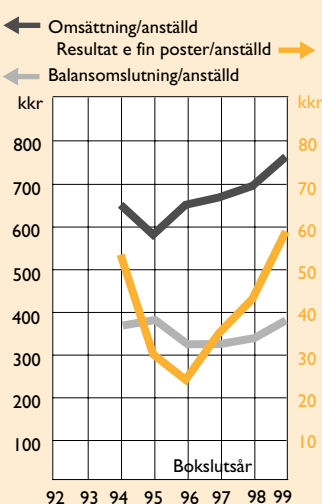
Koncern 51-100

Koncern 101-150

Koncern 151-200

Konsultföretagen omvärderade på börsen

Börsvärde, MSEK	2000-10-31	99-10-29	98-10-30	97-10-30
Sigma	8769	2218	1508	594
SWECO	873	554	296 *)	977
Semcon	2060	1023	1170	598
Jaakko Pöyry	—	1345 **)	1100 **)	1200
ÅF	690	604	684	655
Scandiaconsult	813	550	245	278
Jacobson & Widmark	641	506	242	195
KM	—	244	104	153
INAC	29	26	35	—

*) här skiljt från fastighetsbolaget Humlegården (börsvärde ca 933 MSEK)

**) varav ca 32 på Stockholmsbörsen och resten på Helsingforsbörsen

— avförda från Stockholmsbörsen

Källa: AI-Företagen

De 20 största grupperna inom industriteknik

	Koncerner/bolag	Bok- slut	Omsättn MSEK	(Före- gående)	Antal anst
1	ÅF-koncernen	99	1 612,1	1 312,2	2 222
2	Sigma AB	99	1 481,6	899,1	1 874
3	Semcon AB	99	863,5	708,9	1 173
4	Knight Industriteknik AB (dt WM-Data)	99	178,2	141,0	263
AI 5	Rejlerkoncernen AB	99	148,9	148,4	232
AI 6	J&W Systems (proforma)	99	136,1	*	200
7	Xdin AB	99	121,8	107,3	158
AI 8	SWECO Industriteknik	99	113,8	107,1	148
9	Inac Instrumenteringar AB	99	108,5	64,4	117
10	Gesab Engineering AB	*98/99	106,7	79,2	123
11	Jaakko Pöyry Svenska AB	99	97,0	107,6	105
12	Wermtec Consult AB	99	86,5	60,6	86
13	Ingemansson Technology AB	99	85,5	80,2	109
14	Rigel Consult AB	*98/99	79,6	57,0	109
15	NORD-Consulting AB	*98/99	65,7	63,2	103
16	IKG Industri KonsultGruppen AB	99/00	62,0	—	100
17	JA Produktutveckling AB	99	49,9	37,4	70
18	SwePro Gruppen AB	*98/99	48,6	40,0	35
19	Consat Engineering AB	99	47,9	38,1	72
20	ProTang AB	*98/99	46,7	38,3	79

AI = Medlem i AI-Företagen. De 20 största grupperna inom industriteknik 1999/2000 omsatte ca 5450 Mkr, medelantalet anställda var ca 7200 och omsättningen per anställd ca 756 kkr. Bland multidisciplin företag har bl a också Flygfältsbyrån en avsevärd industriteknikverksamhet.

Källa: AI-Företagen

nikation. Under senhösten har vvs-konsulten Bo Lönner AB förvärvats.

KM hade före J&W's bud också varit aktiva köpare med förvärv av RTB Rörtekniska Byrån och Nya Elproj Svenska AB. Et uppmärksammat totaluppdrag för Tele 1 Europé att projektera bredbandsnät i Stockholm, Göteborg och Lund erhöles i samarbete med norska Norconsult.

Strax efter J&Ws köp av KM gjordes ännu en större affär. Expanderande Sycon köpte personalägda Stockholm Konsult med ca 160 anställda. Stockholm Konsult blir huvudansvarig för Sycons Stockholmsbaserade verksamhet och tar in verksamheter från bl a Sycon Teknikkonsult. Också teknikkonsulten BARAB och Byggstruktur Ingenjörer i Jönköping har förvärvats.

Scandiaconsult som fortsatt visar god lönsamhet sålde i början av året Arsenalen till ISS Sverige AB. Under våren förvärvades WEPAB Gruppen med ett 50-tal anställda inom bygginstallation och industriell IT. Under hösten har så CK CentralKonsult AB med ca 40 anställda inom projektledning förvärvats. Också i Norge och Finland har Scandiaconsult varit aktiva köpare.

Efter vinstvarning ett par veckor före 1999 års bokslutskommuniké har SWECO fokuserat på tillväxområden och lönsamhet och har markant vänt uppåt. Under hösten pre-

De 20 största projektledningsgrupperna

	Koncerner/bolag	Bok- slut	Omsättn MSEK	(Före- gående)	Antal anst
AI 1	(1) HifabGruppen AB	99	345,3	300,7	324
AI 2	(2) SWECO Projektledning	99	94,6	83,4	103
AI 3	(3) J&W Management	99	74,0	72,0	102
4	(4) SCC Projektledning AB	99	61,3	66,9	57
5	(6) EBAB Byggadministration AB	99	48,0	39,8	50
6	(5) TP Fastighetskonsult AB	99	43,8	40,6	54
7	(8) ScandPro AB	99	39,9	26,1	33
AI 8	(13) Tyréns Projektleddarna AB	99	36,5	20,0	42
AI 9	(9) Bygganalys AB	99	34,5	25,0	40
10	(17) Temaplan AB	99/00	32,8	13,2	23
11	(19) Projektbyrå Roland Korsén AB	99/00	26,0	11,7	16
AI 12	(11) Tema Projektleddare	99	26,0	23,6	29
AI 13	(10) CK CentralKonsult AB	99	24,3	23,4	35
AI 14	(7) Project Coordinatorbolagen (White)	99	24,0	25,6	28
15	(15) Entreprenadbesiktningar Harald Olsson AB	99	20,7	15,9	18
16	(14) Alfakonsult AB	99	18,0	17,4	16
17	(16) Projektkompetens AB	99/00	16,3	13,2	18
18	(-) Hedström & Taube Projektledning AB	99/00	*11,3	9,4	7
19	(-) Widmark & Platzer AB	*98/99	11,1	—	13
20	(20) Byggplanering i Norrbotten AB	*98/99	9,3	10,5	7

AI = Medlem i AI-Företagen. De 20 största projektledningsgrupperna, vars verksamhet spänner över breda områden, omsatte 1999/2000 ca 998 Mkr (föregående ca 865 Mkr), medelantalet anställda var 1 015 (940) och omsättningen per anställd ca 983 kkr (883 kkr).

Källa: AI-Företagen

De 20 största grupperna inom installation/energi

	Koncerner/bolag	Services	Bok- slut	Omsättn MSEK	(Före- gående)	Antal anst
1	(1) ÅF-bolag	E,M,Enr	99	*649,0	*633,0	861
AI 2	(2) Theorells (SWECO)	M,Enr,E	99	267,2	268,9	433
AI 3	(*4) J&W Systems (proforma)	E,M,Enr	99	*265,0	*205,0	400
4	(3) Sycon Energikonsult AB	Enr	99	263,9	264,5	327
AI 5	(5) Rejlerkoncernen AB	E,I,Enr	99	148,9	148,4	232
6	(6) Scandiaconsult (enhet)	E,M	99	*120,0	118,0	*200
AI 7	(8) Bengt Dahlgren AB	M,Enr,Env	99	*108,3	97,0	175
8	(7) SwedPower International AB	E,Enr	99	88,9	100,1	34
AI 9	(9) GMKI - Elkonsult AB	E	99	75,4	67,9	70
10	(-) PIC Consulting AB	Enr,Env	*98	70,4	50,5	90
AI 11	(10) Energo AB	M,E	99	66,3	63,8	80
12	(11) FVB-Fjärrvärmebyrå AB	Enr	99	60,6	56,5	73
AI 13	(12) Bo Lönner AB	M	99	52,3	47,4	66
AI 14	(17) INCOORD AB	M	99	45,5	29,4	47
AI 15	(13) WEPABgruppen AB	E,I	99	36,3	34,6	60
AI 16	(14) Helenius Engineering AB	M	99	34,2	32,5	26
AI 17	(16) FLK F Larssons Konstruktionsbyrå AB	M	99	33,3	30,4	63
18	(18) Teleplan AB	E	99	33,2	28,0	42
AI 19	(19) CLC Installationsconsult AB	M,E	99/00	31,8	27,9	49
AI 20	(20) TEAM TSP Konsult AB	E	99	26,8	25,0	27

AI = Medlem i AI-Företagen. De 20 största grupperna inom installation/energi 1999/2000 omsatte ca 2 480 Mkr (2 300 Mkr), medelantalet anställda var ca 3 340 (3 160) och omsättningen per anställd ca 730 kkr (727 kkr).

Källa: AI-Företagen

De 50 största arkitektgrupperna

Koncern/företag					Bok- slut	Omsättn. MSEK	(Före- gående)	Antal anst.
AI 1	(1)	FFNS (SWECO)	99	349,0	309,8	406		
AI 2	(2)	White arkitekter AB	99	262,3	204,3	309		
AI 3	(4)	Wingårdh koncernen	*99	102,6	66,0	63		
AI 4	(3)	Temagruppen Sverige AB	99	96,1	85,7	125		
5	(-)	Sandell Sandberg AB (dt Resco-koncernen)	*98/99	63,5	56,3	32		
AI 6	(5)	NYRÉNS Arkitektkontor AB	99	56,9	50,3	75		
AI 7	(*6)	J&W Arkitektur & Design (proforma)	99	*54,0	*	71		
AI 8	(7)	Tengbomgruppen AB	99	47,0	41,2	61		
AI 9	(14)	Erséus, Frenning & Sjögren Arkitekter AB	99/00	41,4	20,9	43		
AI 10	(8)	Arkitekter i Nätverk AiX AB	99/00	34,9	31,2	48		
AI 11	(9)	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	99	31,8	*24,8	38		
AI 12	(12)	Liljewall Arkitekter AB	99	28,8	23,6	33		
AI 13	(17)	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	99/00	26,7	18,7	27		
AI 14	(18)	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	99/00	25,9	23,7	27		
AI 15	(11)	SAMARK Arkitektur & Design AB	99	25,3	24,6	29		
AI 16	(16)	AROSgruppen Arkitekter AB	99/00	24,7	20,4	34		
17	(15)	Lund & Valentin Arkitekter AB	99/00	24,2	20,8	35		
AI 18	(10)	Arkitektbyrån AB i Göteborg	99	22,8	23,5	28		
19	(-)	Arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström AB	99	21,0	17,0	30		
20	(19)	Berg Arkitektkontor AB	99	20,6	17,1	13		
AI 21	(21)	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	99/00	20,1	15,9	27		
AI 22	(28)	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	99/00	17,9	14,0	25		
AI 23	(13)	Hus & Plan arkitekterna H&P AB (inkl L C A)	99	17,8	17,7	24		
AI 24	(25)	BSK Arkitekter AB	99	16,7	14,5	20		
25	(41)	Arkitekthuset i Piteå AB	99	16,5	9,6	14		
26	(22)	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	99	16,5	15,6	10		
AI 27	(33)	Equator Stockholm AB	99	16,0	12,4	25		
AI 28	(20)	Arkitektgruppen GKAK AB	99	15,0	16,7	16		
AI 29	(23)	HLLS Arkitekter AB	99/00	14,9	14,8	25		
AI 30	(46)	Archus Arosia Arkitekter AB	99	14,6	8,9	18		
31	(26)	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	99	14,5	14,1	21		
AI 32	(34)	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	99/00	14,3	12,1	17		
AI 33	(49)	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	99	14,0	7,9	18		
34	(31)	Åsberg & Wängstedt Arkitekter AB	99	13,9	12,8	16		
AI 35	(38)	Rosenbergs Arkitekter AB	99	13,4	11,6	18		
36	(35)	BAU Arkitekter AB	99	13,3	11,9	17		
37	(36)	Pyramiden arkitekter i Göteborg AB	99	12,8	11,7	22		
38	(-)	Bjurström & Brodin Arkitekter AB	*98/99	12,5	(-)	15		
39	(42)	Mikael Dunge Arkitektkontor AB	99	12,3	9,5	12		
AI 40	(24)	BLP Arkitekter AB	99/00	12,1	14,6	18		
AI 41	(27)	FL Arkitekter AB	99/00	11,5	14,1	15		
42	(-)	AG Anders Gunnedal Arkitekter AB	99	11,0	5,0	8		
43	(-)	Claes Dahlgren Arkitektkontor AB	99	10,9	5,8	13		
AI 44	(43)	LBE arkitekt AB	99	10,7	9,3	16		
AI 45	(50)	Monarken Arkitektkontoret i Luleå AB	99/00	10,7	8,1	9		
46	(40)	Studio I.I.I Arkitekter AB	*98/99	10,7	8,3	15		
47	(39)	Uulas Arkitektkontor AB	99/00	10,6	11,0	11		
48	(-)	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	*98/99	10,1	(-)	11		
49	(37)	ABAKO Arkitektkontor AB	99	9,7	11,6	18		
AI 50	(29)	MAF Arkitektkontor AB	99	9,7	9,7	13		

Listan omfattar enbart de grupper/koncerner där arkitektverksamheten är dominerande. Utöver de uppräknade grupperna har också bl a Stockholm Konsult, GF-Konsult och Creacon en betydande arkitektverksamhet. Omsättningen för de 50 största grupperna 1999/2000 ca 1755 Mkr (föregående ca 1446 Mkr), medelantalet anställda var ca 2060 (1900) och omsättningen per anställd ca 852 kkr (761 kkr).

Källa: AI-Företagen

senterades en ny koncernstruktur. Den inom VBB VIAK utvecklade GIS-verksamheten (geografiska informationssystem) har nu fått sådan bärkraft att den sätts på eget bolag. IT-verksamheten bolagiseras likaså och får nu vända sig ut mot marknaden. SWECO's utlandsverksamhet uppgår till ca 13% av omsättningen eller drygt 200 Mkr.

HifabGruppen fortsätter sin expansion såväl på den svenska marknaden som den internationella. HifabGruppen har utvecklats till ett av Europas absolut största renodlade project managementföretag. I somras rodde Hifab International, som anförare av ett europeiskt konsortium hem det hittills största svenska EU-finansierade (Taxis programmet) konsultkontraktet. Uppdraget är totalt värt ca 200 MSEK utspjutt på fem år. Uppdraget omfattar alla faser i att effektivisera samtliga fd Sovjetstaters plus Mongoliets's koordineringsinsatser visavi EU-finansierat bistånd.

Tyréns Infrakonsult förvärvade i mars Travia AB i Malmö med 15 anställda. De båda företagens verksamhet inom trafikplanering och infrastrukturprojektering samordnas i Tyréns Infrakonsult. Tyrén har också köpt Anders Högberg Byggkonsult AB i Helsingborg med ca 15 anställda och förstärker verksamheten i den expanderande Öresundsregionen.

FVB Fjärrvärmebyrå har förvärvat TD Tech Engineering med nio anställda och startade i början av 2000 ett dotterbolag i Polen.

Byggteknik i Skåne med nya ägare förvärvade byggkonsulten Emil G. Uddvik AB i Malmö och möter så den ökande efterfrågan i Öresundsregionen. Bolaget öppnar nytt kontor i Malmö. Vid samgåendet i början av 2000 hade den nya konstellationen ca 20 medarbetare.

Norrländska TM Konsult med huvudkontor i Lycksele har köpt hälften av K-Konsult i Härnösand. Den nya konstellationen får ca 40 medarbetare.

På arkitektområdet har expanderande White arkitekter öppnat kontor i Köpenhamn.

Temagruppen Sverige AB köper Sundell Landskapsarkitekter i Malmö och satsar även i övrigt kraftigt på regionen. Företaget har sålt tillbaka firman (varumärket) Contekton till detta bolags grundare.

Tengbomgruppen etablerade sig i Öresundsregionen genom köp av Metro Arkitekter AB i Malmö. Gruppen köper också hälften av Michelsen Arkitekter AB i Helsingborg.

Flera affärer mellan något mindre arkitektföretag har genomförts. Nordstrand och Rung Arkitektkontor AB bildas genom sammanslagning av de båda Göteborgs-arkitekterna Nordstrand Arkitekter och arkitekt Peter Rung AB. Det nya företaget får vid samgåendet ca 13 anställda. B.J.-Konsult i Visby har köpt Jansson & Landahl Arkitektkontor och Pyramiden har förvärvat Jörgen Berg Arkitektkontor.

Rejlers uppmärksammades för sin omorientering mot informationsteknik och

industriell teknik. Rejlers Ingenjörer och Mickel Data har bildat ett gemensamt ägt bolag för drift- och utveckling av datorsystem för elnätsmarknaden, ett område där de tidigare framgångsrikt samarbetat.

Teleplan köper ett omorganiserat Communicator AB med ca 16 anställda med verksamhet inom försvarssystem. Säljare är Framfab.

Uppstickaren, industriteknikkonsulten ProTang gör sitt första företagsförvärv genom köpet av en mindre enhet från ABB Services inom beräknings- och konstruktionsverksamhet för traverser och lyftdon.

Xdin AB köpte i slutet av 1999 49% av aktierna i Levonline AB, som utvecklar Internet server tjänster med fokus på plattformar för e-handel. Xdin har option på resterande aktier. Under hösten '99 förvärvades också simuleringsföretaget Kestra.

ÅF har bl a förvärvat Elplanering AB i Norrköping och Miljöforskargruppen AB, som också är etablerad i Köpenhamn och Helsingfors. ÅF:s expansion sker främst inom området Data, elektronik och mekanik.

Bland större intressanta uppdrag kan nämnas ett 5-årigt avtal omfattande vidareutveckling och drift av Volvohandlarnas egna IT-lösningar. I allians med Tekniska verken i Linköping kommer marknadsföring av bolagens gemensamma kunnande inom energisektorn att ske. ÅF-International har med några internationellt tongivande IT-/distansutbildningsinstitutioner engagerats av Världsbanken för att etablera ett globalt utbildningsnätverk via satellit. Interaktiv utbildning planeras inom bl a management, undervisning, logistik, utvärdering och IT. ÅF har en omfattande utlandsverksamhet med bl a kontor i 6 Europeiska länder (utanför Sverige). Nyligen har Traction, före huvudägaren i KM, köpt in sig i ÅF.

Kraftigt expanderande Sigma förvärvade tidigt under året röstmajoriteten i börsnoterade Måldata, genom vilket Sigma i samarbete med Utfors utvecklar sitt bredbandskoncept. En mängd övriga företag har köpts bl a Cadato, Emanon Teknk och Mr Syd Data. Inom satsningsområdet trådlösa system har engelska Teleca med 130 anställda

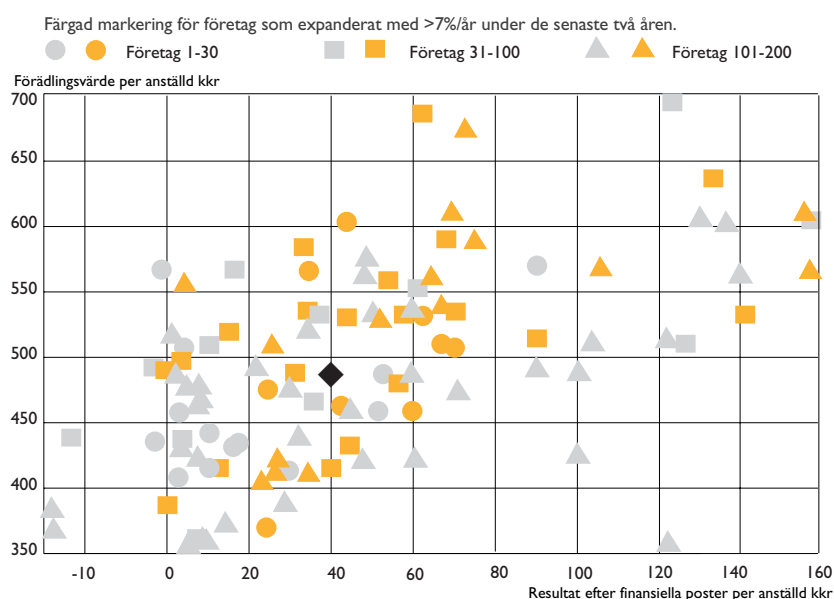
förvärvats. Under senhösten har Sigma köpt PIE AB inom automation och senast High Tech Engineering med ca 70 anställda inom bl a kvalificerad analys och simulering. Flera strategiska allianser har ingåtts med t ex Volvo om ett testcenter, med Siemens avseende service till svenska kärnkraftsanläggningar och inte minst med Ericsson ang. utveckling och utbildning inom blåtands-tekniken (Bluetooth).

Semcon köpte under våren Karlskrona-baserade Pelmatic med ca 140 anställda. Genom dotterbolaget Pelmatic Knud E Hansen i Köpenhamn fick Semcon ytterligare ett 50-tal anställda i Danmark. Semcon expanderar bl a genom övertagande av enheter hos ABB Systems och Volvo Kompetenscenter. Prestigeuppdrag från Volvo avseende internet och multimediebaserad förarinformation kan nämnas liksom bildandet av ett strategiskt utvecklingsbolag – Euromation AB – tillsammans med Ford och Volvokoncernen. I det nya bolaget vill parterna utveckla framtidens produktionssystem med hjälp av bl a avancerad VR-simulering. I slutet av året avvecklade Semcon sin blödande utbildningsenhet. Teknikinformationsverksamheten växer dock och nyligen har Semcon avtalat med med ABB Flexibel Automation (robotapplikationer) om att ta över deras teknikinformation.

Inac fördubblar sin volym med köpet av HITAB Industriteknik AB med ca 100 anställda. Efter köpet får INAC en omsättning på ca 175 Mkr och ca 220 anställda. Koncernens automationsverksamhet förstärks också genom förvärvet av TINAB i Örnsköldsvik. Under slutet av året fick SBI-noterade INAC nya huvudägare.

WM-Data som vid årsskiftet 1998/99 köpte Caran har i början av 2000 följt upp med ytterligare ett stort köp på industriteknikområdet. Det nya förvärvet är Knight Industriteknik AB med drygt 300 medarbetare och fokus huvudsakligen utanför fordonsindustrin. WM-Data har därmed nära 1000 anställda inom området WM-data Total Design (ett begrepp som myntades av Caran). Avsikten är att kunna erbjuda kunderna en integration mellan produktions- och produktutveckling och IT-stöd för försäljning och eftermarknad.

Förädlingsvärdet ökar

Förädlingsvärdet mätt som summan av ett företags sammanlagda löne- och lönebikostnader och rörelseresultatet efter avskrivningar är för tjänstenäringen dess bidrag till bruttonationalprodukten. I våra beräkningar är också goodwill-avskrivningar gjorda vid beräkningen av förädlingsvärdet, något som inte alla företag gör i de egna redovisningarna. Man kan något förenklat säga att ju högre ett företags förädlingsvärde är per anställd desto högre är kundens värdering av tjänsterna. För 1999 uppgick snittet för de större företagens förädlingsvärde till ca 485 kkr per anställd mot ca 470 kkr året innan. Vår prognos är att förädlingsvärdet för år 2000 kommer att uppgå till över 500 kkr/anställd i snitt för de större koncernerna.

Källa: AI-Företagen

De 200 största svenska tekniska konsult- och arkitektkoncernerna

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omsättning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella oktober 2000
med större dotterbolag redovisade i direkt anslutning										
AI	1	(1) SWECO AB	MD	99	1631,2	1631,0	2188	2,5	563,3	Wigon Thuresson
		FFNS	A		349,1	309,8	406			Eva Nygren
		Theorells	M,E,Enr		267,2	268,9	433			Kenny Andersson
		Bloco	CE		92,5	99,7	128			Hans Olson
		SWECO Projektledning	PM		94,6	83,4	103			Torsten Josephsson
		VBB VIAK	Env,CE		583,3	522,0	678			Mats Pahlsson
		VBB Anläggning	CE,Enr		198,9	173,4	209			ingår fr. oktober 2000 i VBB VIAK
		SWECO Industriteknik	I		113,8	107,1	148			Ulf Gustafsson
		SWECO International	MD		*					Richard Olsson
	2	(3) ÅF-koncernen	I,E,M,Enr	99	1612,1	1312,2	2222	55,1	1005,8	Gunnar Grönkvist
		El & Instrument	I,E		498	436	736			—
		Energi, Miljö & Process	Enr,I,Env		391	373	593			—
		VVS	M,Enr		186	164	248			—
		Data, Elektronik & Mekanik	E,M,IT		390	310	354			—
		Kontroll & Besiktning	E,M,I		108	55	172			—
		Utbildning & Management			140	55	83			—
	3	(4) Sigma AB	I,IT	99	1481,6	899,1	1874	116,2	890,1	Dan Olofsson
		medaffärsområden								
		e-solutions	IT		479,1	—	—			—
		embedded solutions	I		569,9	—	—			—
		engineering solutions	I		468,5	—	—			—
AI	4	(5) J&W inkl. KM (proforma)	MD	99	1477,3	850,2	2082	*	*	Thomas Erséus
		varav J&W			807,9	850,2	1119	63,7	481,9	Thomas Erséus
		KM			669,4	521,1	963	-1,5	421,7	Eskil Sellgren
		med nya affärsområden								
		J&W Arkitektur & Design			*		80			Åke Nilsson
		J&W Byggsystem			*		380			Rikard Appelgren
		J&W Energi & Miljö			*		130			Ole Paus
		J&W Management			*		180			Mickey Johansson
		J&W Samhällsbyggnad			*		500			Eskil Sellgren
		J&W Systems			*		630			Ulf Wickström
	5	(2) Scandiaconsult AB	MD	99	1444,6	1348,6	1935	80,8	633,9	Torbjörn Torell
		Teknisk konsultverksamhet Sverige	MD		771,4	734,9	911			
		Scandiaconsult Sverige AB	MD							Torbjörn Torell
		SCC Projektledning AB	PM							Gunnar Samuelsson
		SCC Natura AB	Env							Stina Mossberg
		Scandiaconsult AS (Norge)	MD		264,8	243,7	340			Jan-Ove Holmen
		Viatek Oy (Finland)	MD		252,5	221,9	421			Jaakko Heikkilä
		Arsenalen AB	FM		170,0	178,5	245			sålt år 2000
	6	(6) Semcon AB	I	99	863,5	708,9	1173	84,4	357,3	Hans Johansson
	7	(7) Sycon AB	MD	99	549,2	555,2	819	12,5	196,8	Bernt Lindén
		Sycon Energikonsult AB	Env		263,9	264,5	327			Alf Gustavsson
		Sycon Teknikkonsult AB	Env		249,8	295,3	387			Alf Carlsson
AI	8	(10) HifabGruppen AB	PM	99	345,3	300,7	324	11,4	126,1	Bengt Göransson
		Hifab Byggsystem AB	PM		*152,0	118,5	165			Jan Boija
		Hifab International AB	PM		*134,0	122,3	100			David Montgomery
		In Develop Uppsala AB/Sodeco AB	PM		38,0	33,3	36			Adam Lagerstedt
		Swedish Geological AB	PM,Env		*21,0	17,8	—			Hans Carlsson
AI	9	(11) Tyréns Förvaltning AB	CE,PM	99	266,0	245,0	369	22,1	526,6	ingen vd
		Tyréns Byggsystem AB	CE,PM		123,2	101,2	159			Håkan Blom
		Tyréns Infrakonsult AB	CE		106,6	111,5	165			Jan Colliander

AI = Medlem i AI-Företagen. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. — = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

Koncern med större dotterbolag redovisade i direkt anslutning				Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans.-poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2000
AI	10	(12)	White arkitekter AB Project Coordinatorbolagen White Design AB	A,PM PM A,(IA)	99	262,3 *24,0 4,7	204,3 25,6 4,6	309 28 6	21,1 	160,8	Magnus Borglund Thomas Samuelson/ Owe Swanson Torbjörn Eliasson
AI	11	(13)	Flygfältsbyrån AB	CE,I,E	99	245,0	193,6	345	4,5	97,4	Anders Rydberg
	12	(16)	Knight Industriteknik AB	I	99	178,2	141,0	263	7,0	94,7	Ulf Bodin (WM-data Knight)
AI	13	(14)	Rejlerkoncernen AB	E,I	99	148,9	148,4	232	1,0	74,2	Peter Rejler
	14	(15)	AB Stockholm Konsult Stadsutveckling	MD	99/00	141,0	139,0	162	15,0	85,0	Per-Arne Gustavsson
	15	(18)	Jaakko Pöyry AB (sv. koncernen)	MD	99	131,7	107,6	212	6,4	61,5	Maris Tamsons
	16	(17)	VA-Ingenjörerna AB	Env	*98/99	125,0	126,0	60	1,5	45,0	Per-Olof Karlsson
	17	(-)	Xdin AB	I	99	121,8	107,3	158	-3,1	44,7	Johnny Sandberg
	18	(27)	Inac Instrumenteringar AB	I,E	99	108,5	64,4	117	2,1	43,9	Magnus Falkman
AI	19	(21)	Bengt Dahlgren AB Bengt Dahlgren Stockholm AB Arne Sandstedt Ingenjörbyrå AB	M,Enr,Env M M	99	*108,3 17,0 6,0	97,0 18,0 5,0	175 25 10	7,0	46,4	Christer Nyberg Lars Kjellgren Börje Nygård
	20	(28)	Gesab Engineering AB	I	*98/99	106,7	79,2	123	8,3	30,2	Vigleik Bolneset
AI	21	(33)	Wingårdh koncernen	A	*99	102,6	66,0	63	5,0	27,8	Gert Wingårdh
AI	22	(23)	Temagruppen Sverige AB Tema arkitekter Tema projektledare	A,PM A PM	99	96,1 73,0 26,0	85,7 67,3 23,4	125 91 29	6,5	38,1	Håkan Persson Håkan Persson Gunnar Möller
AI	23	(24)	Golder Associates AB	CE, Env	99	94,1	84,6	93	1,4	33,7	Mårten Lindström
AI	24	(30)	VAI VA-Projekt AB	CE, Env	99	89,1	85,0	101	0,5	23,7	Christer Andersson
	25	(20)	SwedPower International AB	E,Enr	99	88,9	100,1	34	-5,3	42,0	Jan-Inge Gidlund
	26	(38)	Wermtec Consult AB	I	99	86,5	60,6	86	1,6	32,2	Curt Pehrson
	27	(25)	Ingemansson Technology AB	I (Ak)	99	85,5	80,2	109	-3,1	37,3	Klas Brännström
	28	(29)	GF Konsult AB	CE,Env,A	99	84,5	75,7	120	1,2	41,3	Leif Olsson
	29	(36)	SweRoad AB	CE	99	81,7	62,7	57	14,0	52,2	Roberto G. Baudicco
	30	(26)	Rigel Consult AB	I	*98/99	79,6	57,0	109	2,3	23,0	Henry Mickels
AI	31	(32)	GMKI - Elkonsult AB	E	99	75,4	67,9	70	8,6	36,9	ingen uppgift
AI	32	(37)	ELU Konsult AB	CE	*99/00	74,4	61,2	82	22,3	32,0	Lars Olov Karlberg
AI	33	(46)	Kadesjö Ingenjörbyrå AB	CE,M	99/00	73,5	41,1	42	5,2	35,5	Håkan Kadesjö
	34	(31)	PIC Consulting AB	Enr,Env	*98	70,4	50,5	90	4,3	21,8	Håkan Lillsjö
AI	35	(35)	Energo AB	M,E	99	66,3	63,8	80	3,0	24,5	Östen Innala
	36	(34)	NORD-Consulting AB	I	*98/99	65,7	63,2	103	10,6	45,6	Michael Zellmer
	37	(-)	Sandell Sandberg AB (dt Resco)	A,Komm	*98/99	63,5	56,3	32	11,4	32,4	Joakim Uebel
	38	(-)	IKG IndustriKonsultGruppen AB	I	99/00	62,0	—	100	1,2	24,0	Lars Hellström
	39	(39)	FVB-Fjärrvärmebyrå AB	Enr	99	60,6	56,5	73	3,4	25,3	Björn Andersson
AI	40	(40)	NYRÉNS Arkitektkontor AB	A	99	56,9	50,3	75	2,8	37,9	Johan Nyrén
AI	41	(42)	Bjerking Ingenjörbyrå AB	CE,V	99	52,6	47,5	85	0,9	34,6	Johan Bill
AI	42	(43)	Bo Lönner AB	M	99	52,3	47,4	66	1,1	11,4	Lennart Jacobsson
	43	(53)	JA Produktutveckling AB	I	99	49,9	37,4	70	2,1	19,4	Ulf Aiff
	44	(48)	SwePro Gruppen AB	I,PM	*98/99	48,6	40,0	35	6,3	19,2	Christer Ytterstene
	45	(50)	EBAB Byggadministration AB	PM	99	48,0	39,8	50	4,5	22,4	Tommy Werre
	46	(51)	Consat Engineering AB	I	99	47,9	38,1	72	4,2	15,7	Jan-Bertil Johansson
AI	47	(45)	Tengbomgruppen AB	A,IA	99	47,0	41,2	61	0	29,0	Svante Tengbom
	48	(-)	ProTang AB	I	*98/99	46,7	38,3	79	1,3	10,4	Roland Frycklund
	49	(49)	Condesign AB	I,E	99	45,7	40,0	84	-0,3	15,7	Kenth Bergström
AI	50	(60)	INCOORD AB	M	99	45,5	29,4	47	3,3	23,9	Olle Edberg
	51	(54)	Nitro Consult AB	CE	99	44,1	34,7	52	3,2	33,7	Donald Jonson
	52	(47)	TP Fastighetskonsult AB	PM	99	43,8	40,6	54	7,6	18,0	Bo Sundberg

De 200 största svenska tekniska konsult- och arkitektkoncernerna

Koncern med större dotterbolag redovisade i direkt anslutning				Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2000
AI	53	(52)	VBK	CE	99/00	43,5	37,8	58	3,3	27,7	Leif Gustafson
	54	(*139)	P.Q.R. Consult AB	I	99/00	42,0	22,0	24	7,5	14,6	Jan Wikmar
	55	(65)	High Tech Engineering Sweden AB	I	99	41,6	31,1	56	2,6	17,8	Claes Olsson
AI	56	(89)	Erséus, Frenning & Sjögren Arkitekter AB	A	99/00	41,4	20,9	43	4,1	11,4	Peter Erséus
	57	(67)	ScandPro AB	PM	99	39,9	26,1	33	2,0	12,9	Miguel Guirao
AI	58	(55)	WEPA Bgruppen AB	E,I	99	36,3	34,6	60	0,2	11,0	—
	59	(44)	Awetek Konsult AB	I,E	99	34,9	42,6	58	-1,4	10,2	Curt Inge Nilsson
	60	(-)	Intek AB	I	*98/99	34,9	28,0	55	-2,8	11,6	Chris Schyttberg
AI	61	(57)	Arkitekter i Nätverk AiX AB	A	99/00	34,9	31,2	48	4,8	18,2	Erik Källström
	62	(68)	Bygganalys AB	PM	99	34,5	25,0	40	0,6	12,0	Anders Kivijärvi
AI	63	(56)	Helenius Engineering AB	M	99	34,2	32,5	26	3,3	14,7	Herje Wahlberg
AI	64	(59)	FLK F Larssons Konstruktionsbyrå AB	M	99	33,3	30,4	63	0,9	20,4	Anders Thomasson
	65	(62)	Teleplan AB	E	99	33,2	28,0	42	2,5	14,0	Thomas Ohlsson
	66	(128)	Temaplan AB	PM	99/00	32,8	13,2	23	2,3	15,0	Andreas Philipson
AI	67	(63)	CLC Installationsconsult AB	M,E	99/00	31,8	27,9	49	4,4	19,8	Lennart Svantesson
AI	68	(70)	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	A	99	31,8	*24,8	38	0,1	14,7	Bengt Hellström
AI	69	(76)	Liljewall Arkitekter AB	A	99	28,8	23,6	33	2,2	16,5	Leif Blomkvist
	70	(64)	Evolator AB	I	99/00	27,4	27,9	38	-1,0	18,5	Bo Claesson
AI	71	(94)	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	A	99/00	26,7	18,6	27	2,2	8,0	Herbert Scheiwiller
AI	72	(69)	TEAM TSP Konsult AB	E	99	26,8	25,0	27	4,1	26,7	Göran Berg
	73	(78)	Per Schönbeck Elprojekt AB	E	99	26,4	22,8	45	2,1	22,8	Per Schönbeck
	74	(75)	Svea Teknik AB	I	99	26,3	23,8	33	4,4	18,3	Rune Lindberg
	75	(-)	Svensk Konstruktionstjänst Kervefors AB	I	99	26,1	20,1	22	0,9	6,7	Lennart Kervefors
	76	(149)	Projektbyrån Roland Korsén AB	PM	99/00	26,0	11,7	16	11,1	16,3	Jonas Hellström
AI	77	(85)	NVK VVS-Kontroll AB	M	99/00	25,9	21,4	38	3,2	13,6	Christer Sjölöf
AI	78	(97)	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	A	99/00	25,9	23,7	27	3,2	10,3	Thomas Eriksson
AI	79	(73)	SAMARK Arkitektur & Design AB	A	99	25,3	24,6	29	4,7	11,2	Tomas Walberg
	80	(66)	BK Beräkningskonsulter AB	CE,I	*98/99	25,2	24,4	40	0,8	17,0	Sune Andersson
AI	81	(91)	AROSgruppen Arkitekter AB	A	99/00	24,7	20,4	34	3,3	15,8	Jan-Ove Fogelberg
	82	(72)	TQJ Consult AB	M	*98/99	24,4	18,7	19	3,7	10,2	Björn Thörnqvist
AI	83	(77)	CK CentralKonsult AB	PM	99	24,3	23,4	35	0	6,1	ingen uppgift
	84	(90)	Lund & Valentin Arkitekter AB	A	99/00	24,2	20,8	35	2,3	9,9	Bo Karlberg
	85	(74)	LEB Gruppen AB	M	99/00	24,0	23,8	40	1,0	19,3	Lars-Erik Bengtsson
	86	(121)	Bergsäker Konsult AB	CE	99	23,8	14,4	14	0,5	9,7	Göran Karlsson
AI	87	(105)	Knut Jönson Ingenjörbyrå AB	CE	99/00	23,0	16,3	26	4,9	12,6	Per Arne Näsström
	88	(71)	Arkitektbyrå AB i Göteborg	A	99	22,8	23,5	28	-0,3	10,2	Lars Iwdal
AI	89	(80)	Creacon AB	A,PM,Env	99	22,1	22,4	33	0,2	5,5	Torsten Friberg
	90	(83)	Centaur Design AB	I	*98/99	21,3	21,8	39	0,9	7,0	Sten Roger Törnqvist
	91	(-)	Arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström AB	A	99	21,0	17,0	30	1,2	5,9	Roland Fråne
AI	92	(82)	Centerlöf & Holmberg AB	CE	99	20,7	21,8	31	1,2	31,0	Bengt Andersson
	93	(108)	Entreprenadbesiktnings Harald Olsson AB	PM	99	20,7	15,9	18	0,3	—	Per Olsson
	94	(101)	Berg Arkitektkontor AB	A	99	20,6	17,1	13	2,5	4,6	Svante Berg
AI	95	(107)	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	A	99/00	20,1	15,9	27	1,4	7,9	Björn Wigelius
	96	(96)	Pronima AB	I	99/00	19,8	17,8	35	1,2	—	Kenneth Magnusson
	97	(183)	P O Andersson Konstruktionsbyrå AB	M	99	19,6	8,3	14	1,8	8,1	Arne Berggren
	98	(87)	SZ Konsult AB	CE	99	19,3	21,1	18	1,0	7,6	Arpad Szakaly
	99	(86)	Geosigma AB	CE,Env	99	18,7	21,1	30	-1,0	8,0	Erik Gustafsson
	100	(93)	PRC Konsult AB	I (S)	99/00	18,7	18,6	23	-0,4	9,0	Hasse Tingström
	101	(118)	KNSS Gruppen AB	CE,E	99/00	18,7	17,7	22	2,6	10,9	Björn Svensson
	102	(106)	Creacon Halmstads Konsult AB	CE	99	18,5	16,1	28	0,6	6,6	Göran Feldt
	103	(102)	Riba Röringenjörbyrå AB	M	*98/99	18,5	17,0	27	0,4	8,1	Bo Granström

AI = Medlem i AI-Företagen. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. — = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik,

MD = Multi Disciplin

Koncern med större dotterbolag redovisade i direkt anslutning			Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans.poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2000
	I 04 (104)	Rintekno AB (ägt av Rintekno Oy)	I	99	18,4	16,6	25	0,8	12,0	Lars-Ove Olsson
AI	I 05 (95)	Ingenjörbyrå Andersson & Hultmark AB	M	99	18,3	18,4	27	1,9	10,5	Håkan Elfström
AI	I 06 (115)	Sören Lundgren Byggkonsult AB	CE	99/00	18,0	14,8	20	2,0	10,0	Kjell Nordin
	I 07 (100)	Alfakonsult AB	PM	99	18,0	17,4	16	0,7	8,6	Peter Cedergårdh
AI	I 08 (125)	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	A	99/00	17,9	14,0	25	1,0	5,6	Ulf Åstrand
AI	I 09 (84)	Hus & Plan arkitekterna H&P AB (inkl L C A)	A	99	17,8	17,7	24	1,1	6,0	Kurt Axelsson
AI	I 10 (119)	BSK Arkitekter AB	A	99	16,7	14,5	20	1,0	5,3	Anders Marking
	I 11 (165)	Arkitekthuset i Piteå AB	A	99	16,5	9,6	14	2,3	5,7	ingen vd
	I 12 (111)	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	A	99	16,5	15,6	10	0,3	3,4	Anders Bergkrantz
AI	I 13 (112)	EKAB Elkonsulter KB	E	99	16,4	14,9	21	4,8	11,0	Carl-Olof Wallin
	I 14 (99)	Elajo Engineering AB	E	99	16,3	17,4	27	2,9	5,3	Jan-Eric Svensson
	I 15 (98)	Reinertsen Engineering AB	CE	99	16,3	17,5	22	0,1	5,6	Ljot Strömseng
	I 16 (127)	Projektkompetens AB	PM	99/00	16,3	13,2	18	—	—	Anders Borggren
	I 17 (81)	SKAPI/Pantektor AB	A,CE,PM	99	16,2	*22	19	0,1	8,9	Bertil Hägg
	I 18 (126)	Travia AB	CE	99	16,1	13,6	13	1,6	6,1	Anders Gustavsson
	I 19 (-)	Rördesign i Göteborg AB	I,M	*98/99	16,1	13,6	23	2,6	11,6	ingen uppgift
	I 20 (158)	IP Industri & Projektconsult AB	I	99	16,0	10,7	30	0,7	2,9	Anders Holm
AI	I 21 (138)	Equator Stockholm AB	A	99	16,0	12,4	25	0,7	4,4	Yves Chantereau
	I 22 (130)	Svenska Energhuset AB	E,M,Enr	99/00	15,8	12,7	19	2,4	5,7	Roland Winsell
	I 23 (109)	Gröner Veritech AB (ägt av Gröner AS)	I	99	15,7	15,8	20	0,03	7,1	Mikael Utberg
	I 24 (152)	Arne Hill AB	CE	99	15,7	11,4	13	2,6	10,4	Owe Svensson
AI	I 25 (131)	Electro Engineering AB	E	99/00	15,0	13,1	17	2,3	6,5	Arne Hilton
AI	I 26 (103)	Arkitektgruppen GKAK AB	A	99	15,0	16,7	16	0,7	5,6	Bengt Groschopp
AI	I 27 (114)	HLLS Arkitekter AB	A	99/00	14,9	14,8	25	0,7	16,7	Bengt Linder
	I 28 (-)	Mekaniska Prövningsanstalten MPA AB	M	99	14,9	13,7	14	1,0	6,4	Torbjörn Olsson
	I 29 (143)	TM-Konsult AB	CE,I	*98/99	14,7	11,9	29	0,4	11,9	Lars Holmgren
AI	I 30 (178)	Archus Arosia Arkitekter AB	A	99	14,6	8,9	18	2,4	14,2	Johnnie Pettersson
	I 31 (123)	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	A,CE	99	14,5	14,1	21	2,2	10,2	Kjell Thulin
	I 32 (120)	BARAB AB	CE,Env	99	14,4	14,4	19	0,6	5,3	Erik Winqvist
AI	I 33 (140)	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	A	99/00	14,3	12,1	17	0,9	8,0	Bengt Strandberg
	I 34 (-)	Körner & Bursjö Engineering AB	I	*98/99	14,3	11,1	16	4,8	11,0	ingen uppgift
AI	I 35 (187)	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	A	99	14,0	7,9	18	2,2	7,8	Dag Lindberg
	I 36 (134)	Åsberg & Wängstedt Arkitekter AB	A	99	13,9	12,8	16	3,2	4,7	Tomas Åsberg
	I 37 (122)	Kemakta Konsult AB	Env	99	13,7	14,1	19	0,7	6,5	Bertil Grundfelt
AI	I 38 (117)	CERTUS Elkonsulter AB	E	99/00	13,6	14,5	10	0,3	4,8	Per-Ove Murstad
AI	I 39 (151)	Rosenbergs Arkitekter AB	A	99	13,4	11,6	18	0,1	7,0	Inga Varg
	I 40 (144)	BAU Arkitekter AB	A	99	13,3	11,9	17	1,2	5,6	Per-Eric Sundby
	I 41 (*202)	Kjellmans Ingenjörbyrå AB	CE	99/00	13,2	9,8	17	1,7	5,8	Pål Kjellman
	I 42 (137)	Ingenjörgruppen Ståhlkloo AB	M	99	13,0	12,4	24	-0,6	4,6	Christer Ståhlkloo
AI	I 43 (110)	IBA Ing.byrå Bygginstationer AB	M	99	13,0	15,8	21	1,9	9,2	Mikael Sundell
	I 44 (113)	Prows Industri & Management AB	I,PM	99/00	13,0	14,9	19	1,6	8,7	Kjell S.Andersson
	I 45 (171)	Projekteamet Västsvenska AB	CE	99	12,9	9,3	17	1,3	3,3	Lars Howander (SO)
	I 46 (147)	Pyramiden arkitekter i Göteborg AB	A	99	12,8	11,7	22	0,02	5,5	Dan Nyström
	I 47 (141)	IMEK VVS Rådgivande Ingenjörer AB	M	99	12,8	12,1	17	0,3	10,0	Tomas Kvistmo
	I 48 (146)	Lars Berggren Konsultbyrå AB	CE	99	12,7	11,8	13	3,7	5,8	K. G.W. Dahlström
	I 49 (-)	Bjurström & Brodin Arkitekter AB	A	*98/99	12,5	12,0	15	0,2	6,2	ingen vd
	I 50 (167)	Mikael Dunge Arkitektkontor AB	A	99	12,3	9,5	12	0,8	5,7	Mikael Dunge
AI	I 51 (157)	Mats Strömberg Ingenjörbyrå AB	E	99	12,2	10,9	12	0,3	4,8	Mats Strömberg
AI	I 52 (116)	BLP Arkitekter AB	A	99/00	12,1	14,6	18	0,1	5,5	Sven-Olof Larsson
AI	I 53 (-)	Konstruera Byggprojektering i Malmö AB	CE	99	11,7	10,1	14	0,9	6,1	Ulf Larsson
AI	I 54 (124)	FL Arkitekter AB	A	99/00	11,5	14,1	15	0,9	4,6	Christer Eriksson
	I 55 (254)	Hedström & Taube Projektleddning AB	PM	*99/00	11,3	9,4	7	—	4,3	Erik Taube
	I 56 (-)	Widmark & Platzer AB	PM	*98/99	11,1	*	13	1,1	3,9	Per Fladvad
	I 57 (262)	AG Anders Gunnedal Arkitekter AB	A	99	11,0	5,0	8	2,5	5,2	R.Anders Gunnedal
AI	I 58 (154)	AB Hagerud Elteknik	E	99	10,9	11,3	15	0,9	4,8	Leif Jalmerud

De 200 största svenska tekniska konsult- och arkitektkoncernerna

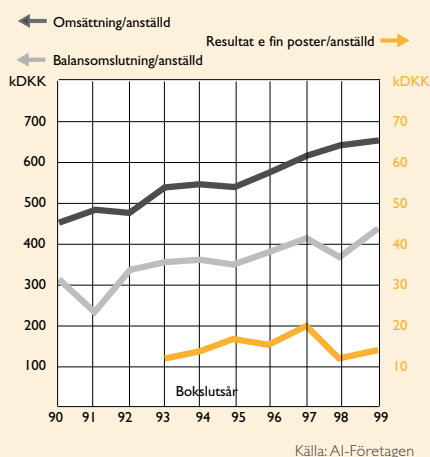
Koncern med större dotterbolag redovisade i direkt anslutning			Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2000
159	(234)	Claes Dahlgren Arkitektkontor AB	A	99	10,9	5,8	13	2,7	3,3	Claes Dahlgren
160	(-)	Allmänna Maskinkonstruktioner AB	I	99	10,8	8,9	15	2,1	7,6	Ingen uppgift
161	(-)	Emanon Teknik AB	I	*98/99	10,8	12,9	15	0	5,5	Torbjörn Jansson
AI	162	(170) LBE arkitekt AB	A	99	10,7	9,3	16	0,5	5,6	Martin Lindstam
AI	163	(188) Monarken Arkitektkontoret i Luleå AB	A	99/00	10,7	8,1	9	0,9	3,3	Anders Burman
	164	(159) Studio I.I.I Arkitekter AB	A	*98/99	10,7	8,5	15	0,4	5,4	Jan Hardenborg
	165	(156) Uulas Arkitektkontor AB	A	99/00	10,6	11,0	11	0,9	4,1	Sten Liljedahl
	166	(-) Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB	M	99	10,6	7,5	10	0,5	3,7	Kjell Fallqvist
AI	167	(162) SISU Stockholm AB	M,E	99	10,5	9,8	15	0,2	3,8	Ronnie Bergman
	168	(-) Consultec Arkitekter & Konstruktörer AB	A,CE	99	10,3	8,8	15	0,5	4,5	U.A. Forslund
	169	(-) Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	A	*98/99	10,1	11,4	11	0,4	4,6	Magnus Månsson
	170	(199) Rolf Tellstedt -koncernen AB	CE	99	10,0	6,8	21	—	—	Björn Tellstedt, T. Östergren
AI	171	(163) STIBA AB	CE	99	10,0	9,8	15	0,8	6,8	Rune Dalmyr
	172	(145) ENT Energiteknik AB	Enr,E	99	9,9	11,9	11	1,5	5,9	ingen vd
AI	173	(161) Rockstore Engineering AB	CE	*98/99	9,8	9,9	9	-0,1	2,9	Stig Myhré
AI	174	(129) MAF Arkitektkontor AB	A	99	9,7	13,2	13	0,1	4,8	Mats Jakobsson
	175	(150) ABAKO Arkitektkontor AB	A	99	9,7	11,6	18	0,2	2,2	Bengt Wallin
AI	176	(160) PIAB PI i Göteborg AB	CE	99	9,6	10,1	17	0,5	3,7	Stefan Bengtsson
AI	177	(179) Landskapsgruppen AB	A	*98/99	9,6	8,7	16	0,2	4,9	Bo Wiklund
AI	178	(148) Byggkonsulter Hans Hansson & Co AB	CE	99	9,5	11,7	19	-0,6	3,0	Kurt L. Rådlund
AI	179	(196) Fredblad Arkitekter AB	A	99/00	9,5	6,9	16	1,3	6,0	Leif Jönsson
	180	(206) Scanpipe Consulting AB	I	99	9,5	7,4	13	2,1	7,1	Lars Mårtensson
AI	181	(-) FRS Arkitekter AB	A	*98/99	9,5	8,2	10	0,8	4,5	ingen vd
	182	(222) Olle Rex Arkitektbyrå AB	A	99	9,4	6,2	7	0,2	4,9	Olle Rex
	183	(174) AB Teknoplan	E	*98/99	9,3	9,3	10	4,2	8,1	Bo Jakobsson
	184	(175) Byggplanering i Norrbotten AB	PM	*98/99	9,3	10,5	7	0,3	3,8	Sven Svensson
AI	185	(181) Sundell Arkitekter AB	A	99	9,2	8,5	14	0,4	2,7	ingen vd
	186	(-) Claes Kock Arkitekter AB	A	*98/99	9,1	6,3	11	—	2,4	Claes Kock
	187	(169) BJ-Konsult i Visby AB	CE,A,PM	99	9,0	9,3	15	0,9	11,2	Birger Jörnhammar
	188	(136) Arkitektgruppen Kent Svensson AB	A	99/00	9,0	12,5	15	—	—	Kent Svensson
	189	(212) Brunsbogs Arkitektkontor AB	A	99	9,0	6,6	11	0,6	2,2	Lars Brunsbogs
	190	(-) Projektidé i Uppsala AB	PM	*98/99	9,0	9,0	9	0,7	4,5	ingen uppgift
	191	(176) MRM Konsult AB	CE,Env	99/00	8,9	9,2	14	0,4	6,7	Gustaf Lindqvist
	192	(215) Arkitekturkompaniet AB	A	99/00	8,9	6,4	12	0,8	6,4	Bibbi Olsson
	193	(155) Granlund & Co Ingenjörbyrå AB	CE	99	8,7	11,0	14	1,4	5,7	Åke Granlund
	194	(-) Eurocon Koordinat AB	I	99	8,7	3,5	13	1,5	4,7	Lars Norehall
AI	195	(164) Brandgruppen AB	M	99/00	8,7	9,7	8	1,1	—	Olle Norrby
AI	196	(172) Ahlqvist & Co Arkitekter AB	A	99/00	8,5	9,3	13	0,4	1,7	Bengt Ahlqvist
	197	(190) INSTRA Installationskonsult AB	M	99/00	8,5	7,6	12	0,5	4,0	Rolf Y. Karlsson
AI	198	(191) Metator VVS-Konsult AB	M	99/00	8,5	7,4	11	0,5	4,2	ingen vd
AI	199	(-) Hiensch Engineering AB	I	99	8,5	7,3	9	0,3	2,2	Lennart Hörnfeldt
AI	200	(209) Megaron Arkitekter AB	A	99	8,5	6,7	8	0,4	3,0	Anders Högberg

AI = Medlem i AI-Företagen. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. — = uppgift saknas.

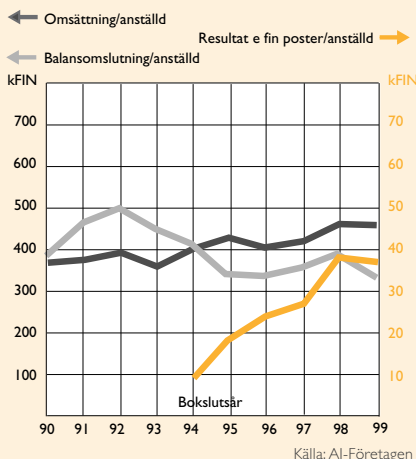
PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

DEN NORDISKA MARKNADEN

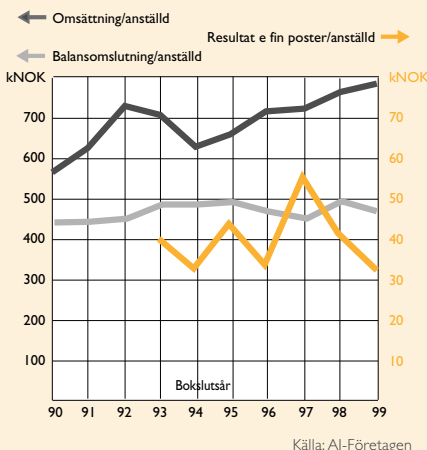
De 30 största danska koncernerna

De 30 största finska koncernerna

De 30 största norska koncernerna

OECD's ekonomer bedömer att tillväxten i den danska ekonomin under år 2000 blir ca 2,8% och under 2001 ca 2,5%, vilket är något lägre än de närmast föregående åren. Detta sätter sina spår i bl a bygginvesteringarna som under år 2000 beräknas falla med -5%. Anläggningsområdet kan dock få se en viss förbättring under 2001. Inflationen, som ligger farligt nära EMU's konvergenskriterium, inger viss oro för räntehöjningar.

Den finska tillväxten har förbättrats ytterligare under år 2000. BNP-ökningen uppskattas nu till ca 5% (3,9% 1999) och även under år 2001 väntas tillväxten bli nästan lika stark eller ca 4,5%. Detta skulle i så fall innebära åtta år i rad med ekonomisk expansion. Den finska exportindustrin är inte bara Nokia utan också skogsindustrin står inför ett uppsving. Framför allt sätts nu förväntningarna till hemmamarknaden, vilket borde gynna konsult- och byggsektorn.

Den norska ekonomin började återhämtningen under senare delen av 1999 och förbättringen fortsätter in på år 2000. Prognosen för BNP-tillväxten har justerats upp till ca 3%. Den på kort tid ryckiga men dramatiska prisuppgången på Nordsjöoljan är den främsta orsaken till den ekonomiska förbättringen. De norska offentliga investeringarna ökar dock mycket måttligt, vilket bl a drabbar anläggningsinvesteringarna. År 2001 väntas tillväxten åter bli något matare med en tillväxt på ca 2,5%. Bostadsinvesteringarna ökar i Norge från ca 19500 lägenheter 1999 till ca 21000 lägenheter i år och ytterligare drygt 1000 lägenheter nästa år, vilket är i överkant av den svenska produktionen. Arbetskraftsbrist sätter taket.

Företagsnytt – Danmark

Carl Bro Gruppen är fortsatt det största och det mest lönsamma (av de riktigt stora) danska konsultföretagen. 40-årsjubilaren Carl Bro Gruppen avslutade 1999 med köpet av Crone & Koch Gruppen. Nu bryter koncernen delvis ny mark genom samarbete på IT- och telekomområdet med snabbväxande danska NaviCom A/S med bl a betydande internationella framgångar

med ett ekonomistyrningssystem. Ett kontor i London och Berlin står i början av året närmast på tur. Samtidigt köper Carl Bro in sig i IT-konsulten Sintas A/S med ett 70-tal anställda.

COWI, som från innevarande år renodlat sin organisation vände under 1999 förlust till vinst. Vinstmarginalen i de större danska konsultföretagen ligger bara på blygsamma 1,5-2% vilket är klart under de övriga större företagen i Norden. Den växande utlandsandelen hos 70-års jubilerande och personalkontrollerade COWI är imponerande 49% av totalomsättningen. I COWIs årsredovisning finns för ett kunskapsföretag föredömlig redovisning om "det intellektuella kapitalet" i företaget.

RAMØLL drabbades av den svagare danska marknaden bl a inom olja- och gasområdet under 1999 och visar ett kraftigt underskott. En förklaring uppges också vara förluster på några IT-projekt för offentliga kunder. IT-verksamheten sätts nu på ett separat bolag Rambøll Informatik A/S. Koncernens telekomverksamhet växer och Öresundsregionen ses som en expansiv marknad. Bolaget har växande marknader i flera Östeuropeiska länder. Koncernens managementverksamhet, PLS RAMBØLL Management A/S expanderar och omsätter nu över 140 MDKK.

De danska arkitektföretagen visar en imponerande volym och framgångsrik expansion. KHR AS Arkitekter har seglat upp i topp. Det näst största C.F. Møllers Tegnestue har etablerat sig i Norge efter att ha fått ett par riktigt stora prestigeuppdrag. Dissing+Weitling, som bl a är mycket framgångsrika på brosidan har nyligen fått omfattande designuppdrag avseende svenska Bottnia-banans broar.

Finland

Svenska Scandiaconsult expanderar genom SCC Viatak, som förvärvat resterande 53% av Finnconsult Oy med ca 40 anställda. Vidare har SCC Viatak köpt Helander & Nirkkonen Oy och Helsingin HN-Suunnittelu Oy med tillsammans ett 30-tal medarbetare.

Nordens 50 största arkitektföretag

Koncerner/bolag				Bok-	Land	Antal	(Före- Omsätt-	
				slut		anställda	gående)	ning
AI	1	(1)	FFNS (SWECO)	99	SE	406	456	349,0 msek
AI	2	(2)	White arkitekter AB	99	SE	309	271	262,3 msek
	4	(4)	KHR AS Arkitekter	99/00	DK	170	130	120,0 mdkk
	3	(3)	Arkitektfirmaet C.F. Møllers Tegnestue	99	DK	165	150	86,4 mdkk
AI	5	(5)	Temagruppen Sverige AB	99	SE	125	117	96,1 msek
	6	(6)	Dissing + Weitling Arkitektfirmæ A/S	99	DK	102	108	51,2 mdkk
	7	(7)	Vilhelm Lauritzen AS	99	DK	90	85	44,2 mdkk
	8	(-)	Henning Larsen Tegnestue	*98/99	DK	82	84	67,0 mdkk
AI	9	(11)	NYRÉNS Arkitektkontor AB	99	SE	75	67	56,9 msek
	10	(13)	Equator Helsinki Oy	99	FIN	75	60	27,0 mfim
	11	(-)	Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	99	DK	72	59	42,6 mdkk
AI	12	(*)	J&W Arkitektur & Design	99	SE	71	*	54,0 msek
	13	(10)	Niels Torp AS Arkitekter	99	NO	71	70	51,0 mnok
	14	(8)	Arkitektgruppen i Aarhus K/S	99	DK	70	75	36,8 mdkk
	15	(17)	Staermose & Isager Arkitektfirma K/S	99/00	DK	68	50	41,1 mdkk
	16	(14)	PLH Arkitekter A/S	99	DK	65	60	38,2 mdkk
AI	17	(16)	Wingårdh koncernen	99	SE	63	51	102,6 msek
AI	18	(15)	Tengbomgruppen AB	99	SE	61	57	47,0 msek
	19	(12)	Narud-Stokke Wiig A/S	99	NO	52	65	43,4 mnok
	20	(-)	Årstiderne Arkitekter A/S	99	DK	50	—	*26,0 mdkk
AI	21	(18)	Arkitekter i Nätverk AiX AB	99/00	SE	48	48	34,9 msek
	22	(21)	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	99/00	DK	48	45	25,0 mdkk
	23	(-)	Friis & Moltke A/S	99	DK	48	—	*25,0 mdkk
	24	(-)	Hvidt & Mølgård A/S	99	DK	47	—	24,4 mdkk
	25	(-)	Erik Møllers Tegnestue	99/00	DK	46	—	24,4 mdkk
	26	(19)	Arkitehtitoimisto Helin & Siitonen Oy	99/00	FIN	45	45	21,0 mfim
	27	(26)	DARK Arkitekter AS	99	NO	45	32	*30,0 mnok
	28	(20)	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	99	NO	45	45	25,2 mnok
	29	(-)	Holm & Grut A/S	99/00	DK	43	—	28,3 mdkk
AI	30	(26)	Erséus, Frenning & Sjögren Arkitekter AB	99/00	SE	43	34	41,4 msek
AI	31	(29)	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	99	SE	38	32	31,8 msek
	32	(*)30	LINK arkitekter AS	99	NO	36	32	24,2 mnok
	33	(-)	Aarhus Arkitekterne A/S	99	DK	35	—	18,0 mdkk
	34	(36)	Lund & Valentín Arkitekter AB	99/00	SE	35	28	24,2 msek
AI	35	(40)	AROSgruppen Arkitekter AB	99/00	SE	34	27	24,7 msek
AI	36	(47)	Liljewall Arkitekter AB	99	SE	33	24	28,8 msek
	37	(-)	Skaarup & Jespersen A/S	99/00	DK	33	—	18,5 mdkk
	38	(31)	Eliassen og Lambertz-Nilssen Arkitekter AS	99	NO	33	32	19,2 mnok
	39	(-)	David Bretton-Meyer Tegnestue A/S	99	DK	32	—	*16,5 mdkk
	40	(25)	Laitila Arkkitechdit Oy	99	FIN	32	35	25,3 mfim
	41	(32)	Arcasa Arkitekter AS	99	NO	32	30	32,4 mnok
	42	(-)	Sandell Sandberg AB (dt Resco-koncernen)	*98/99	SE	32	23	63,5 msek
	43	(-)	Arkkitheidsitoimisto Larkas & Laine Oy	99	FIN	32	—	10,6 mfim
	44	(22)	Arkitekterne Andresen A/S	99/00	DK	30	40	31,8 mdkk
	45	(35)	Innovarch Architects Oy	99	FIN	30	30	16,9 mfim
	46	(-)	Arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström AB	99	SE	30	16	21,0 msek
	47	(24)	Nielsen, Nielsen & Nielsen A/S	99/00	DK	30	36	14,5 mdkk
	48	(27)	Per Knudsen Arkitektkontor AS	99	NO	30	33	*15,0 mnok
	49	(33)	KRITT Arkitekter AS	*98	NO	30	30	20,0 mnok
	50	(38)	Arkkitheidsitoimisto SARC Oy	99	FIN	30	28	8,1 mfim

Källa: AI-Företagen

Den nordiska giganten Jaakko Pöyry Group visar fortsatt expansion inom framför allt energi, infrastruktur och miljö och visade upp ett gott resultat för 1999. Det året avslutades med förvärv av 70% i de två franska konsultföretagen Beture-Environment S.A. inom fjärrvärme- och Beture-Cerec S.A. inom VA-området. På energiområdet har JP köpt 60% av polska konsulten JES Energy Sp. Zo.o. JP har nyligen också köpt den asiatiska Taiwan-baserade brokonstruktionsdelen från Österrikiska VCE-Vienna Consulting Engineers. I USA har JP planer på att utvidga sin närvaro. Idag är dottern Marathon Engineers/Architects/Planners med ca 120 anställda navet i USA-verksamheten. Genom ett 30%-äggande i nybildade nätkonsulten EP Star Oy kompletterar JP sin omfattande nätprojektering med teknologikunnandet. Telekommunikationsområdet är ett av JP's tillväxtsegment. Pga liten handel avnoterades JP-koncernen från Stockholmsbörsens O-lista den 31 maj i år.

Industriteknikkonsulten Etteplan visar på en mycket kraftig expansion. Delvis tack vare att bolaget kunnat ta över teknikavdelningar från industrikunder. Delägda Konette Design Center och Kone Corporation bidrar till expansionen liksom likasom köpet av Sitle Oy. Etteplan noterades i april på Helsingforsbörsen på "Nya Marknaden".

Finlands näst största konsultbolag PI-Consulting (PI-Group) har varit noterade på Helsingforsbörsen, men har i princip köpts upp av bolagsledningen och avförts från börsen. PI har nyligen gått in på den svenska marknaden via köp av 35% och med option på återstoden i PIC Engineering AB. PI har också köpt Konsul Engineering Oy med ca 30 anställda med 3D-modellering för den mekanisk industrin som specialitet. Expansionen sker också bl genom ett samägt bolag med Siemens inom automation.

Norge

Scandiaconsult expanderar också i Norge. Scandiaconsult AS köpte i slutet av 1999 elkonsulterna Lassen AS i Oslo och Frank E. Andersen AS i Drammen. Därefter har elkonsulten Ryjord AS i Trondheim och nu senast välrenommerade Norman AS med ca 45 anställda förvärvats. SCC AS ändrar nu organisation efter det svenska moderbolagets mönster och fusionerar in alla dotterbolagen i (norska) moderföretaget.

Grønners allt mer intensiva samarbete med majoritetsägaren Statkraft Engineering ledde till att de båda bolagen fusionerade under våren 2000. Det nya bolaget har namnet Statkraft Grøner och har nära 400 anställda. Norska Theorells har i samarbete med Statkraft Grøner fått ett stort uppdrag avseende installationsprojektering för Nye Sentralsykehuset i Akersund.

Personalägda Norconsult AS expanderar inom tillämpad GIS genom köp av Vestnorsk Plangruppe AS i Bergen med 15 anställda och IT-divisionen inom Fjellanger Widerøe.

NVK Gruppens omfattande internationella verksamhet drivs genom Norplan AS i vilket också Hjeltnes Cowi och Asplan Viak är lika ägare. Från 1999 är också Multiconsult associerad partner i Norplan.

HolteProsjekt koncernen expanderar kraftigt tack vare framgångarna för dotterbolaget HolteProsjekt Innovation vars IT-lösningar och programvaror används av allt fler inom byggsektorn.

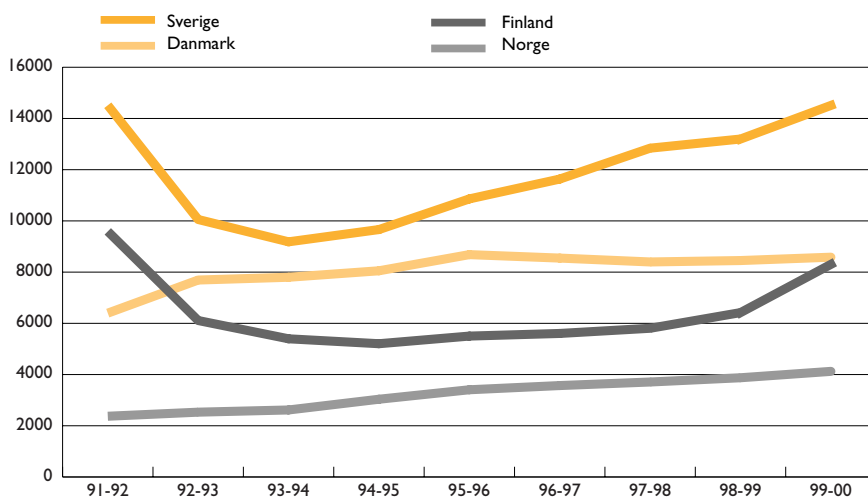
ICG AS har förvärvat Norsas AS, Norsk Kompetensesenter för återvinning. ICG's internationella tillväxtambitioner är att växa från dagen ca 10% där biståndsmarknaden i Afrika dominerar. ICG har internationellt samarbete med Barlindhaug samt med bl a Veidekke i ProjektNETT AS.

De två arkitektföretagen Maurseth & Halleraker AS och Lysaker Mølle AS gick vid årsskiftet samman under det nya namnet LINK arkitekter AS med huvudkontor i Oslo och avdelningskontor i Bergen och på Stord. LINK hamnar därmed bland Norges större arkitektfirmor.

Jaakko Pöyry har köpt in resten av det norska JP-bolaget från Orkla.

På industriteknikområdet kan man notera två företagsaffärer med bemanningsföretag som köpare. Proffice har köpt RC Consultants AS, som har viss bemanningsfunktion, från börsnoterade RC Gruppen AS och Manpower har förvärvat Techpower AS med över 200 anställda.

Antal anställda i de 15 största koncernerna

Källa: AI-Företagen

De 50 största danska tekniska konsult- och arkitektkoncernerna

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(Föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD i oktober 2000
1 (1) Carl Bro Gruppen A/S	MD	99/00	1445,7	1397,5	2059	925,9	Jesper Rasmussen
2 (2) COWI Consulting Engineers & Planners AS	MD	99/00	1383,9	1336,8	2087	1004,4	Klaus H. Ostenfeld
3 (3) Rambøll Group	MD	99	1205,6	1255,8	1961	705,5	Flemming Bligaard Pedersen
4 (4) Kampsax Gruppen	MD	99	392,4	390,0	449	369,0	Allan Jørgensen
5 (5) NIRAS A/S	MD	99/00	325,3	281,4	509	194,0	Carsten Toft Boesen
6 (6) Birch & Krogboe koncernen	CE,PM	99	218,5	196,6	344	133,8	Lars Holten Petersen
7 (11) KHR AS Arkitekter	A	99/00	120,0	91,8	170	60,0	Jesper Lund
8 (10) Arkitektfirmaet C.F. Møllers Tegnestue	A	99	86,4	88,4	165	–	ingen vd
9 (8) ISC - koncernen	MD	99	83,7	90,0	172	174,0	Kjeld Thomsen
10 (12) Steensen & Varming A/S	MD	99	71,5	69,8	136	23,5	Poul Brogaard Sørensen, Ole Pedersen
11 (15) Moe & Brødsgaard A/S	MD	99	69,4	64,6	114	48,6	Ole P. Mortensen
12 (13) Erik K Jørgensen A/S	CE,M,Enr	99/00	67,9	66,3	128	49,5	Henning Puggaard
13 (-) Henning Larsen Tegnestue	A	*98/99	67,0	69,0	82	–	Bo Boje Larsen
14 (9) Mogens Balslev Rådgivende Ingeniører A/S	MD	*98/99	65,0	89,3	150	–	Bent Holvert
15 (17) Bascon Arkitekt-og Ingeniørfirma A/S	MD	99/00	58,2	48,4	97	27,6	Ole Bisgaard
16 (14) Dissing + Weitling Arkitektfirmae A/S	A	99	51,2	56,5	102	39,2	Poul Ove Jensen, Reinhard Tölke
17 (19) AN Industry Consult A/S	I,Env	99	50,6	45,9	75	16,5	Aksel Nielsen
18 (18) Vilhelm Lauritzen AS	A	99	44,2	48,4	90	36,4	Svend Erik Ladefoged
19 (-) Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	A	99	42,6	34,1	72	35,1	Bjarne Hammer Rasmussen
20 (16) Leif Hansen Rådgivende Ingeniører A/S	MD	99	41,9	48,5	61	18,1	Flemming Leif Hansen
21 (25) Staermose & Isager Arkitektfirma K/S	A	99/00	41,1	28,0	68	16,1	Finn Sørensen
22 (21) PLH Arkitekter AS	A, PM, CE	99	38,2	35,1	65	25,1	Torben Hjortso, Jan Sander Fredriksen
23 (20) Arkitektgruppen i Aarhus K/S	A,PM	99	36,8	36,9	70	–	Per Feldthaus
24 (22) Hansen & Henneberg, København A/S	MD	*99	34,0	35,0	53	16,8	Jens Gudum
25 (23) Hundsbaek & Henriksen A/S	MD	99/00	23,5	33,0	48	12,7	Niels L. Sørensen, Jesper Madsen, Jens Hundsbaek Pedersen
26 (-) Knud E. Hansen A/S (Semcon AB)	I	99/00	32,1	22,6	*45	1,3	Niels Prip
27 (24) Arkitekterne Andresen A/S	A	99/00	31,8	29,0	30	–	Wilhelm Berner-Nielsen
28 (26) Dines Jørgensen & Co A/S	CE	99/00	31,0	27,0	48	14,7	Ib Andersen
29 (-) Erik Möllers Tegnestue	A	99	29,5	(-)	46	–	Jens Fredslunds
30 (-) Hansen, Carlsen & Frølund A/S	CE,E,M	99/00	29,0	29,3	50	28,0	Rene Almind
31 (-) Holm & Grut A/S	A	99/00	28,3	(-)	43	11,5	Lars Coling
32 (-) Årstiderne Arkitekter A/S	A	99	*26,0	(-)	50	–	Per Lausten
33 (28) Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	A	99/00	25,0	23,0	48	11,0	Torben Nagel
34 (-) Friis & Moltke A/S*	A	99	*25,0	(-)	48	–	S. Friis, P. Harwitz, N.E. Thomsen
35 (-) Hvidt & Mølgaard A/S	A	99	24,4	(-)	47	–	Peter Holsoe, Henrik Hvidt
36 (27) Dominia AS, Rådgivende Ingeniører	CE	99	23,3	21,3	36	15,6	Erik R Bendixen
37 (30) William Hansen & Co A/S	MD	99/00	21,0	19,7	34	10,1	Kristian Ellersgaard
38 (29) A/S Pentra, Rådgivende Ingeniører	E,I	99/00	19,4	15,0	40	–	Mogens Nielsen
39 (36) Skude & Jacobsen A/S	MD	99	19,1	15,4	44	18,5	Jørn Hørdum Larsen
40 (-) Skaarup & Jespersen A/S	A	99/00	18,6	(-)	33	6,5	Peter Katborg
41 (-) Aarhus Arkitekterne A/S	A	99	18,0	(-)	35	–	T. Olesen, M. Kristensen, J. Held
42 (-) David Bretton-Meyer Tegnestue A/S	A	99	*16,5	(-)	32	–	David Bretton
43 (31) Arkitektfirmaet Friborg og Lassen A/S	A, PM	99	16,0	16,8	28	5,4	Karl Huggenberger
44 (41) DGE A/S	Env	99	16,0	10,0	28	8,0	Paul Erik Jensen
45 (35) Almvig & Partnere A/S	A	99	15,7	15,7	22	–	Bendt Almvig
46 (34) Knudsen & Sørensen Rådgivende Ing. A/S	MD	99	15,0	16,0	30	–	Jan Bruus Sørensen, Carsten Bluhme
47 (33) Torkil Laursen ApS Rådgivende Ingeniørfirma	CE,M,PM	99/00	15,0	16,5	28	12,7	Jørgen Dueholm
48 (38) Nielsen, Nielsen & Nielsen A/S	A	*99/00	14,5	14,9	30	–	Lars Frank Nielsen
49 (-) Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	A	99	*14,5	(-)	28	–	ingen oppgift
50 (-) WITRAZ Arkitekter A/S	A	99	*14,5	(-)	28	–	Per Zwinger

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

Nyckeltal	för de 30 största koncernerna	(föregående)
omsättning/anställd	650' DDK	640' DDK
resultat efter finansiella poster/anställd	14' DDK	13' DDK
balansomslutning/anställd	442' DDK	379' DDK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med ca 2% under 1999/00 (föregående ca 7%).

De 50 största finska tekniska konsult- och arkitektkoncernerna

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MFIM	(Föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MFIM	Koncernchef/VD i oktober 2000
1 (1) Jaakko Pöyry Group -koncernen	MD	99	2350,8	2251,8	4 461	1807,0	Erkki Pehu-Lehtonen
2 (2) PI-Consulting Ltd	I,MD	99	202,1	235,1	594	91,7	Lauri Hintikka
3 (3) SCC Viatic-koncernen (Scandiaconsult AB)	MD	99	174,8	143,0	421	—	Jaakko Heikilä
4 (6) Aaro Kohonen Group	CE/IT	99	155,0	117,7	325	94,4	Aaro Kohonen
5 (5) Deltamarin Oy	I	99	146,1	122,0	283	65,1	Jukka Laiterä
6 (4) Elomatic Group Oy	I,M,Enr	99	136,8	131,7	387	124,4	Olli Manner
7 (9) Etteplan Oy	I	99	123,0	87,6	352	55,6	Heikki Hornborg
8 (8) Rintekno Gruppen	MD	99	103,1	104,3	182	60,7	Olli Gerdt
9 (7) Suunnittelukeskus Oy (PlanCenter Ltd)	Env	99	101,0	109,3	262	154,0	Antti Nousiainen
10 (12) Ingenjörbyrå Olof Granlund AB	E,M	99	80,8	68,8	241	48,6	Reijo Hänninen
11 (10) CTS Engineering Oy	I	99	80,0	82,0	220	37,0	Timo Juvonen
12 (16) Finnmap Consulting Oy (inkl Narmaplan Oy)	CE	99	70,3	42,0	210	71,5	Lars-Olav Sebbas
13 (13) Oy Omnitele AB	PM(tele)	99	69,1	60,6	77	24,9	Timo Mustonen
14 (14) Air-Ix Consulting Engineers	Env,M,I,PM	99	52,5	51,0	165	34,0	Jorma Törönen
15 (11) LT-Konsultit Oy	MD	99	50,4	73,2	123	—	Pentti Murole
16 (15) A-Insinöörit koncernen	CE	99	43,2	48,2	129	24,7	Toimi Tarkkainen
17 (28) Projektitkonsultit Oy	MD	99	40,6	28,0	65	17,9	Petri Rignell
18 (18) SITO-Suomalainen Insinööritoimisto Oy	CE	99	34,1	32,6	103	34,0	Erkki Jännes
19 (20) Suomen Talokeskus Oy	CE,Enr,E,M	99	34,1	30,2	70	18,5	Markku Salminen
20 (24) Oy Vesi Hydro	CE,Env	99/00	32,3	28,6	100	13,1	Pekka Perttula
21 (21) Enmac Yhtiöt Oy	I	99	32,0	28,0	101	17,7	Martti Ala-Vainio
22 (22) Rejlers Oy	I	99	29,2	27,3	93	11,6	Heikki Kilpeläinen
23 (17) Polartest Oy	I	99	28,9	33,5	75	9,1	Matti Andersson
24 (23) Equator Helsinki Oy	A,PM	99	27,0	27,0	75	—	Tommi Tuominen
25 (30) Jyvästek Oy	I	99	25,8	22,0	76	—	Matti Vuorio
26 (27) RAMSE Consulting Oy	Enr,I,PM	99	25,3	25,1	31	11,8	Juhani Vanhala
27 (29) Paavo Ristola Consulting Engineers Ltd	Env	99	25,0	24,6	70	—	Pennti Manninen
28 (25) Insinööritoimisto Pöysälä & Sandberg Oy	CE	99	24,5	26,7	90	6,4	Hannu Wäänänen
29 (26) Laitila Arkkitehdit Oy	A	99	23,3	25,3	32	15,1	Hannu Laitila
30 (35) Magnus Malmberg Oy	CE	99	22,8	19,8	65	25,0	Aarne Hollmén
31 (37) Insinööritoimisto Mikko Vahnen Oy	CE	99	22,7	19,4	58	8,4	Risto Vahnen
32 (-) FTP International Oy	PM	99	22,4	22,0	18	27,5	Tapio Järvinen
33 (32) Projectus Team Oy	E,M	99	21,8	21,3	65	—	Juha Pihlajamäki
34 (34) Ingenjörbyrå Oy Avecon AB	MD	99	21,4	20,3	63	—	Martti Marjamäki
35 (33) Arkkitehtitoimisto Helin & Siitonen Oy	A,PM,Env	99/00	*21,0	21,0	45	—	Tuomo Siitonen
36 (-) Insinööritoimisto Mikko Vahnen Oy	CE	99	21,0	(-)	44	—	Risto Vahnen
37 (31) AX-Konsultit Oy	Env,Enr,I	99	20,5	21,5	57	17,0	Börje Hagner
38 (36) Consulting KORTES Group Ltd	CE	99	19,7	19,6	60	15,5	Esko Järvenpää
39 (43) Innovarch Architects Oy	A	99	16,9	12,8	30	11,6	Reino Hämäläinen
40 (57) Arkkitehdit Tommila Oy	A	99	15,4	9,4	28	13,2	Mauri Tommila
41 (40) Niemi & Co Oy	E,M	99	14,2	14,6	42	6,0	Matti Niemi
42 (38) Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy	CE	99	*14,0	16,0	45	—	Tauno Nissinen
43 (39) Finnconsult Oy	PM	99	14,0	15,4	36	14,0	Vesa Viitamäki
44 (45) Helander & Nirkkonen Oy	CE	99	*14,0	12,5	36	—	Jussi Nirkkonen
45 (50) Hepacon Oy	M,E	99/00	13,6	12,9	35	4,5	Matti Renes
46 (-) Geopalvelu Oy	CE	99	13,0	(-)	46	—	Toivo Ali-Runkka
47 (49) Insinööritoimisto Matti Ollila & Co Oy	CE	99	12,8	11,0	30	5,7	Matti Haaramo
48 (-) AIP-Mittaus Oy	CE	99	12,3	10,1	25	—	Heikki Parviainen
49 (44) EP-Logistics Oy	I,PM	99	12,2	12,8	26	7,1	Jussi Jalanka
50 (47) Insinööritoimisto Lausamo Oy	E	99	12,0	11,0	37	5,7	Timo Tenninen

PM = Projektläsnng, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

Nyckeltal

för de 30 största koncernerna (exkl. JP)

(föregående exkl. JP)

omsättning/anställd
resultat efter finansiella poster/anställd
balansomslutning/anställd

458' FIM (397')
37' FIM (41')
328' FIM (247')

462' FIM (409')
38' FIM (32')
394' FIM (253')

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med ca 6% under 1999/00 (föregående ca 42%). Om Jaakko Pöyry Group undantas ökade istället omsättningen med ca 7% (föregående ca 18%).

De 50 största norska tekniska konsult- och arkitektkoncernerna

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MNOK	(Föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MNOK	Koncernchef/VD i oktober 2000
1 (1) Norconsult AS-koncernen	MD	99	569,0	600,4	758	519,1	Jon Sivert Nielsen
2 (2) InterConsult Group ASA	MD	99	418,9	426,5	640	221,2	Frode Kvaerneng
3 (6) Statkraft Grøner AS	MD	99	333,6	210,9	380	174,5	Dag M. Solberg
4 (3) Multiconsult - koncernen	MD	99	296,5	294,4	419	213,1	Harald Strand
5 (4) Reinertsen Engineering ANS	MD	99	270,0	254,0	260	—	Erik R Reinertsen, Torkild Reinertsen
6 (5) Scandiaconsult AS - koncernen	MD	99	249,8	227,1	340	—	Jan Ove Holmen
7 (7) Asplan Viak koncernen	MD	99	220,0	191,3	370	110,5	Per Arild Garnåsjordet
8 (8) Teleplan AS*	E	99	148,5	157,7	110	—	Asgeir Myhre
9 (10) HolteProsjekt - koncernen A/S	PM,CE,Enr	99	120,0	94,0	90	—	Dag Kleivan
10 (-) Techpower A/S	I	99	114,5	(-)	245	46,9	Erik Devold
11 (9) Barlindhaug - gruppen	MD	99	100,0	154,4	90	96,9	Johan Petter Barlindhaug
12 (11) OPAK A/S	PM,Env,Enr,E	99	90,6	91,2	110	24,1	Hans-Jacob Hansen
13 (12) Techno Consult -gruppen	M,Env,Enr,I	99	90,2	87,7	108	40,1	Christian Nørgaard Madsen
14 (13) Hjeltnes COWI AS	MD	99/00	*88,0	86,7	130	—	Ivar o. Schjettlein
15 (14) Dr. Ing.Aas-Jacobsen A/S - koncern	CE	99	84,1	69,5	74	39,7	Trond Hagen
16 (15) NVK Gruppen AS	CE,Enr,Env	99	79,2	65,1	71	46,4	Bo Wingårdh
17 (16) ViaNova AS	CE	99	66,3	57,2	67	38,5	Johnny M. Johansen
18 (17) Niels Torp AS Arkitekter	A	99	51,0	51,7	71	—	Niels A. Torp
19 (18) Erichsen & Horgen A/S	M	99	45,8	46,1	68	—	Erik Erichsen
20 (19) Narud-Stokke Wiig A/S	A	99	43,4	47,4	52	17,7	Ole Wiig
21 (20) Unico AS	MD	99	38,9	44,6	50	27,3	Tom Christian Bredesen
22 (21) Instanes A/S	MD	99	*37,0	34,0	50	—	Tor Helge Indebrø
23 (-) JP Engineering AS	I	99	36,5	(-)	50	—	Otto von Ubisch
24 (22) Norman AS koncernen	A,CE,PM	99	36,1	32,2	48	27,6	Tom Arne Olsen
25 (25) Theorells AS (Sweco)	M,Enr	99	34,8	29,2	53	14,6	Øyvind Mork
26 (28) Arcasa Arkitekter AS	A	99	32,4	25,2	32	15,8	Per Erik Martinussen
27 (23) Dr. techn. Olav Olsen A.S	CE,PM	99	31,9	32,8	50	33,7	Tor Ole Olsen
28 (26) DARK Arkitekter AS	A	99	*30,0	25,6	45	—	Odd M. Degnaes
29 (31) PTL Løken AS	PM	99	29,5	21,6	42	14,4	Sven Erik Nørholm
30 (24) Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	A,PM	99	25,2	30,7	45	8,2	Melvin Eiesland
31 (30) LINK arkitekter AS (fd Lysaker Mølle AS)	A	99	24,2	22,7	36	—	Svein K. Halleraker
32 (27) PABAS Ingeniør P.A. Bakkejord A.S	CE	99	23,8	25,6	24	—	Ketil Bakkejord
33 (32) Monstad AS	E	99	22,4	20,2	26	13,9	Oddvar Mjelde
34 (29) Myklebust AS	CE	99	21,9	23	36	8,6	Per Skjaeveland
35 (48) Vest-Consult A/S	M	99	21,2	14	20	11,3	Svein Lars Monsen
36 (36) Siv.ing Johan Thunes A/S	M	99	20,2	18	25	26,9	Ole-Petter Thunes
37 (45) Snøhetta AS	A	99	20,0	14,5	29	—	Ole Gustavsen
38 (33) KRITT Arkitekter AS	A	*98	20,0	(-)	30	9,3	Thore J. Elton
39 (42) Eliassen og Lambertz-Nilssen Ark. AS	A	99	19,2	17,5	33	9,3	Jens-Johan Boysen
40 (47) Lars Myhre AS	M	99	18,4	14,4	25	7,0	Tore Fredriksen
41 (35) Arkitektene Astrup & Hellern AS	A	99	18,0	18,9	24	12,0	Gudmund Bakke
42 (40) A.L. Høyer AS	PM	99	17,5	15,9	24	—	Finn Braaen
43 (46) Lund & Slaatto Arkitekter AS	A	99/00	16,9	14,5	21	8,0	Pål Bjørnstad
44 (44) Ingeniørselskapet ALFACON AS	A,Enr,E	99	16,5	14,7	23	7,6	Ole Øiaas
45 (-) RG-prosjekt AS	CE,Env,PM	99	16,0	(-)	21	8,0	Atle Romstad
46 (39) Arkitektkontoret Aakeroy, Moe & Bowe	A	99	16,0	16,0	23	—	Knut Moe
47 (37) Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	A,PM,CE	99	15,6	17,8	27	9,9	Jan Olav Horgmo
48 (50) VBB Samfunnsteknik AS (Sweco)	MD	99	15,3	15,4	25	7,7	Odd Magnus Lillevold
49 (38) Per Knudsen Arkitektkontor AS	A	99	15,0	17,0	30	—	Per Knudsen
50 (60) ÅF-Nielsen og Borge AS	E	99	15,0	(13,8)	24	11,2	Arnold Risa

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

Nyckeltal

för de 30 största koncernerna

(föregående)

omsättning/anställd
resultat efter finansiella poster/anställd
balansomslutning/anställd

775' NOK
33' NOK
467' NOK

777' NOK
41' NOK
494' NOK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med ca 17% under 1999/00 (föregående 14%).

INTERNATIONELL UTVECKLING

God ekonomisk tillväxt

Det allmänekonomiska världsläget fortsätter att förbättras under år 2000 och utsikterna för år 2001 är också goda. Tidigare krisekonomier har visat gott tillfrisknande. Speciellt ökar den ekonomiska tillväxten i Europa, Asien och Latinamerika medan USA-ekonomin kulminerar under 2000. I Europa börjar hösten 2000 lokomotivet Tyskland att få fart på sin exportekonomi, mycket tack vare den svaga euron. Den japanska ekonomin står och stampar medan den kinesiska visar god tillväxt. Världsbanken reviderade i april upp prognosen och bedömer nu att utvecklingsländernas ekonomier kommer att visa 4,4% ökning i år. Fram till år 2002 kommer ekonomierna att kunna utvecklas i nära samma takt.

OECD redovisar under senhösten att den ekonomiska tillväxten i EU under 2000 kommer att hamna på ca 3,4% för att nästa år mattas något till ca 2,7%. För hela OECD-området beräknas motsvarande tillväxt bli 4,3% respektive 3,3%.

Detta innebär en uppskrivning av den prognosanalysinstitutet Economist Intelligence Unit (EIU) gjorde i början av året och där världs-BNP förutsågs öka med 2,8% under år 2000. I denna tidiga prognos underskattades framför allt tillväxten i USA.

Den nya ekonomins eller snarare informationsteknologins inverkan på produktivitet och tillväxt kan ha underskattats i tidigare prognoser.

Den internationella marknaden växer

Enligt den amerikanska tidskriften ENR uppgick 1998 världen samlade investeringar i bygg- och anläggningsprojekt till ca 3200 miljarder USD. Den gynnsamma tillväxten i världsekonomin gör att totalinvesteringarna ökat ytterligare under de två senaste åren. De stora internationella projekten har också ökat i antal.

I Europa riktar sig de större europeiska och globala konsultföretagens uppdrags- och köplust söderut mot t ex Portugal och Spanien och framför allt österut mot främst Tjeckien, Polen, Baltikum och Ryssland.

Andelen ppp-projekt (private-public-partnership) och BOT-projekt (build-operate-transfer) på de större marknaderna har ökat. Kreativiteten på finansieringsområdet blir allt viktigare och i ökad utsträckning skaffar sig de större konsultföretagen kompetens på området. Projektledningsfunktionerna graderas upp. Bland de största företagen sker samgåenden i ökad takt inte minst för att de vill vara rustade för nya roller i projekten.

En annan markant utveckling är de större tekniska konsultföretagens satsningar inom telekomområdet.

Vi ser allt fler storföretagsaffärer med olika inriktning. Under 1999 köpte entreprenadinriktade Jacob's Engineering upp sig i värdekedjan genom förvärv av Sverdrups. Vi ser nu också exempel på investment/finansbolag som köper stora konsultföretag och vi ser flera samgåenden mellan större multidisciplinära konsultföretag. Allt oftare anges nu möjligheten att ge de större kunderna global service vara ett viktigt skäl till fusionerna. Detta har tidigare varit måttet för de stora fusionerna i revisions- och managementkonsultbranscherna.

Från de sistnämnda får teknik- och projektledningskonsulterna allt större konkurrens. De stora managementbolagen ser de stora pfi-projekten som en ny marknad. Det finns också ett par exempel på hur managementkonsulter rekryterat miljöexperter från teknikföretagen för att etablera sig i nischer på den växande miljöteknikmarknaden. Ett sådant nischområde är "förorenad mark".

I närliggande konsultbranscher har vi sett exempel på gigantiska affärer när franska Cap Gemini, den största europeiska IT-konsulten och amerikanska Ernst & Young slår ihop sina konsultverksamheter till en ny bjässe med 60000 anställda och en omsättning på över 70 miljarder kronor. Cap Gemini köper konsultdelen i E&Y för ca 98 miljarder kr och övertar därmed en konsultdel på ca 18000 anställda och mer än 30 miljarder kr i omsättning. Däremot lyckades inte Hewlett Packard i sitt försök att köpa PricewaterhouseCoopers konsultdel för att bli en matcha IBM's omorientering.

Företagshändelser i Europa

Holland

Holländska Cumae har fusionerat med Davu Engineering och får ca 225 anställda.

Fugro N.V har köpt Torontobaserade High-Sense Geophysics Ltd med ca 50 inom flygburen landskapsinformation. High-Sense kommer att slås ihop med de tidigare förvärvade bolagen World Geoscience och Geoterrex Dighem. Inom samma område har bolaget också köpt sydafrikanska Geodass med ett 40-tal anställda och verksamhet över hela Afrika. Koncernens internationella verksamhet svarar för inte mindre än 85% av totalen. Fugro är i ett internationellt perspektiv en av de mest lönsamma börsnoterade tekniska konsultföretagen.

DHV Group lanserar sin projektledningsverksamhet på allt fler marknader och marknadsför helhetsåtagande och "conceptual design". Stewart Scott i Sydafrika ägs nu till en tredjedel. Helägda FBO i Portugal ändrar namn till DHV SGPS. Koncernen har köpt 85% av begiska IRIS, och på hemmaplan förvärvat resterande del i Elta J. Claas med ca 200 anställda och IBZH Engineering Consultancy med ca 100 anställda inom kommunalteknik från Provinzen Zuid-Holland. Detta ägandet övergår successivt till år 2003.

Grontmij har köpt delar av Kats & Waalwijk och flera mindre holländska konsultföretag samt tyska Kontrola GmbH. Grontmij har sedan tidigaare 34% i Polska Ekolog. Grontmij, som är noterat på Amsterdambörsen har samarbete med Maunsell för såväl den holländska som den övriga europeiska järnvägsutbyggnaden.

Snabbväxande Detron Group har från tillvaro som teknisk konsult inom industriautomation och tele snabbt vuxit in som konsult inom modern telekommunikation och vidare in i e-handelslösningar. Enheten för industriautomation har numer sålts av via ett MBO. I början av 2000 förvärvade Detron bl a PRX Consultancy (från Lucent), Codim och Sekuritel samt Mobile-

De 200 största europeiska tekniska konsult- och arkitektkoncernerna

(EURO per 99.12.31)			Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M EURO	CEO/President Managing Director oct. 2000
Group									
1	(1)	WS Atkins plc	MD	England	99/00	11633	8522	824	Michael M.E. Jeffries
2	(2)	Arcadis Group	MD	Netherlands	99	7217	6635	656	Frans P. Luttmer
3	(4)	Fugro N.V	CE	Netherlands	99	4910	5089	547	Gert-Jan Kramer
4	(6)	Ove Arup Partnership	MD	England	99	4850	4440	425	Bob Emmerson
5	(*)	Groupe Egis	MD	France	99	4600	*	450	Gilles Leservot
6	(3)	Jaakko Pöyry Group	MD	Finland	99	4461	*5554	395	Erkki Pehu-Lehtonen
7	(5)	Mott MacDonald Group	MD	England	99	4400	4536	321	T J Thirlwall
8	(11)	Grontmij Group	MD	Netherlands	99	3451	2995	370	Jan W. Hillege
9	(10)	DHV Group	MD	Netherlands	99	3300	3074	231	Hans C. Huis in 't Veld
10	(7)	Maunsell Group	MD	England	99	3300	3419	227	Peter Head
11	(9)	Halcrow Group Ltd	MD	England	99/00	3203	3140	228	Derek Pollock
12	(8)	Hyder Consulting Group Ltd	CE	England	99/00	*3012	3255	171	Tim Wade
13	(14)	Babtie Group	MD	Scotland	99	2790	2200	153	Henry G. Perfect
14	(12)	Scott Wilson Ltd	MD	England	99	2500	2490	178	Richard Denton-Cox
15	(19)	Detron Group N.V	I,PM	Netherlands	99	2485	1862	195	George Banken
16	(22)	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	99	2222	1910	188	Gunnar Grönkvist
17	(13)	SWECO AB	MD	Sweden	99	2188	2334	190	Wigon Thuresson
18	(15)	COWI Consulting Engineers and Planners	MD	Denmark	99/00	2087	2099	186	Klaus H. Ostenfeld
19	(30)	J&W Group (incl. KM)	MD	Sweden	*99	2082	1195	172	Thomas Erséus
20	(21)	Carl Bro Group	MD	Denmark	99/00	2059	1920	194	Jesper Rasmussen
21	(16)	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	99	2044	2042	158	J.F. de Haan
22	(25)	WSP Group plc	MD	England	99	2000	1500	160	Christopher Cole
23	(18)	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	99	2000	2000	136	H.J.Hegger, J.Bout
24	(23)	Oranjewoud group	CE,Env,PM	Netherlands	99	1969	1845	169	Jan Reneman
25	(17)	Rambøll Group	MD	Denmark	99	1961	1997	162	Flemming Bligaard Pedersen
26	(20)	Scandiaconsult Group	MD	Sweden	99	1935	1936	168	Torbjörn Torell
27	(33)	Sigma AB	I,IT	Sweden	99	1874	1096	172	Dan Olofsson
28	(37)	Tecnicas Reunidas, S.A	MD	Spain	99	1500	974	132	José Lladó Fernandez-Urrutia
29	(24)	GIBB Ltd (LAWGIBB)	MD	England	99	1500	1500	97	Peter D. Brettell
30	(35)	Binnie Black & Veatch	MD	England	99	1500	1060	80	Lawrence Hughes
32	(29)	PB Kennedy & Donkin Ltd	MD	England	99	1206	1200	104	John R. Springate
33	(31)	Mouchel Group Ltd	MD	England	99/00	1200	1167	89	Jim Harding
34	(28)	Symonds Group (dt Vivendi)	MD	England	99	1200	1200	75	Cristopher Booy
35	(38)	Semcon AB	I	Sweden	99	1173	955	101	Hans Johansson
36	(*78)	URS Europé	MD	England	99	1130	448	117	Ian Andrew Wotherspoon
37	(36)	Tauw Group	MD	Netherlands	99	1124	1035	69	A.T. de Borst
38	(39)	Sener Group	MD	Spain	99	1100	900	140	Jorge M. Sendagorta Gomendio
39	(32)	PCG-Profabil Consuplano Group	MD	Portugal	99	1034	1114	38	Ilidio de Ayala Seródio
31	(27)	Montgomery Watson (UK)	MD	England	99	1025	1488	77	Ron Cole
40	(42)	EC Harris	PM,QS	England	99	*1007	840	80	Richard Clare
41	(49)	SETEC Group	MD	France	99	1000	800	87	Claude Neraud
42	(46)	Lahmeyer International GmbH	MD	Germany	99	1000	800	100	Herbert Lütkestratkötter
43	(34)	Fichtner Group	MD	Germany	99	958	1088	72	George Fichtner
44	(51)	White Young Green	MD	England	99/00	940	750	69	John Purvis
45	(43)	Parkman	MD	England	99/00	866	837	50	Anthony Whale/Richard Archer
46	(45)	Oscar Faber plc	M,E,CE,S	England	99/00	825	809	67	Ken Dalton
47	(52)	Sycon AB	MD	Sweden	99	819	735	64	Bernt Lindén
48	(*)	RRI/Siepe Group	MD	Germany	99	817	(*)	78	W.J. Matuschka
49	(40)	Safège Consulting Engineers	Env,S,CE	France	99	*800	900	63	Bernard Saunier
50	(47)	Obermeyer Planen+Beraten GmbH	MD	Germany	99	760	800	72	Leonard Obermeyer
51	(44)	Norconsult AS	MD	Norway	99	758	805	70	Jon Sivert Nielsen
52	(53)	BDP Building Design Partnership	MD	England	99	744	729	62	Roy Adams
53	(57)	Waterman Partnership	MD	England	99/00	715	630	55	Robert H. Cambell
54	(48)	Knight Piésold Ltd*	MD	England	99	*680	800	49	Peter Garratt

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

(EURO per 99.12.31)			Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M EURO	CEO/President Managing Director oct. 2000
Group									
55	(60)	Turner & Townsend Group	PM,QS	England	99/00	650	600	*57	Tim Wray
56	(55)	InterConsult Group ASA	MD	Norway	99	640	703	52	Thorleif Eriksen
57	(59)	Witteveen+Bos Consulting Engineers	MD	Netherlands	99	638	608	56	Jaap van Der Graaf
58	(70)	AHT Group	MD	Germany	99	600	500	42	Gerardus van Wissen
59	(61)	PI-Consulting Ltd	CE	Finland	99	594	594	34	Lauri Hintikka
60	(91)	TYPSA,Tecnica y Proyectos S.A	MD	Spain	99	582	388	33	Pablo Bueno Sainz
61	(76)	Coteba Management	PM	France	99	579	450	69	Alain Bentejac
62	(65)	OTH Omnium Technique	MD	France	99	570	540	70	Pierre Boursican
63	(63)	Drees & Sommer	PM	Germany	99	565	560	92	Hans Sommer
64	(64)	HPC Harress Pickel Consult GmbH	CE,Env	Germany	99/00	550	550	41	Hans-Jürgen Pickel
65	(72)	Buro Happold	MD	England	99	536	500	41	Padriac Kelly
66	(67)	CBP Cronauer Beratung Planung GmbH	MD	Germany	99	530	520	41	A.Cronauer,H.Brockmeyer, J.Feix,L.Hofmann, M.Schieg
67	(66)	H.P.Gauff Ingenieure GmbH	MD	Germany	99	527	530	68	Helmut P. Gauff, Dieter B. Gauff
68	(71)	NIRAS A/S	MD	Denmark	99/00	509	460	44	Carsten Toft Boesen
69	(73)	Sir Norman Foster & Partners Ltd	A	England	99/00	*500	500	*50	Graham Phillips
70	(69)	Pell Frischmann Group	MD	England	99/00	500	506	32	Wilem W. Frischmann
71	(75)	ILF Consulting Engineers Munich & Innsbruck	MD	Germany/Austria	99	470	462	47	Adolf H. Feizlmayr, Pius Lässer
72	(97)	IGH Ingenieurgesellschaft Höpner	MD	Germany	99	460	360	30	Dieter Seegers
73	(77)	Penspen Ltd	Enr,PM,CE	England	99	450	450	49	John E. Hutt
74	(74)	Kampsax Group	MD	Denmark	99	449	465	53	Allan Jørgensen
75	(85)	RMJM	MD	England	99/00	448	400	26	David Dolan
76	(82)	PB Power, Merz and McLellan	MD	England	99	435	420	56	Paul Cheesmond
77	(83)	Multiconsult-group	MD	Norway	99	419	418	37	Harald Strand
78	(87)	Sogreah	MD	France	99	410	400	40	Jacques Gaillard
79	(58)	Owen Williams Group	MD	England	99	*400	630	41	Richard O.Williams
80	(95)	ETV-Eröterv Rt.	I,PM	Hungary	99	393	372	12	Pál Zarándy
81	(90)	SPEA Ingegneria Europea S.p.A	CE,PM	Italia	99	390	392	43	Franco Rapino
82	(79)	Charles Haswell & Partners	CE	England	99/00	387	432	26	Malcolm Nunn
83	(94)	Elomatic Group Oy	I,M,Enr	Finland	99	387	373	23	Olli Manner
84	(81)	High-Point Rendel Group plc	CE,S,PM	England	99/00	381	428	40	Kelvin W.T. Hingley
85	(92)	Assmann Beraten + Planen	MD	Germany	99	381	385	32	Jochen Scheuermann
86	(120)	Statkraft Grøner A/S	MD	Norway	99	380	288	41	Dag M. Solberg
87	(88)	MVA Consultancy Group	CE	England	99/00	*375	399	23	Michael Roberts
88	(108)	Asplan Viak Group	MD	Norway	99	370	307	27	Per Arild Garnåsjordet
89	(99)	Tyréns Group	CE,PM	Sweden	99	369	354	31	Håkan Blom, Jan Colliander
90	(84)	GKW Group	Env,CE	Germany	99	360	400	31	Bernd Kordes, Marcus Herrman
91	(105)	Hoare Lea & Partners	E,M,Enr	England	99/00	360	340	29	S. David Walker
92	(98)	ISMES SpA	CE,Env,Enr	Italia	*98	360	360	22	Francesco Tato
93	(128)	Etteplan Oy	I	Finland	99	352	270	21	Heikki Hornberg
94	(93)	Aspen Consulting Group	CE	England	99/00	*352	375	19	Kenneth R. Greenland
95	(68)	Allott+Lomax Consulting Engineers	PM,CE	England	99/00	350	520	32	Alan O. Smith
96	(242)	Golder Associates Ltd	Env,CE	England	99	350	100	30	Pietro Jarre
97	(89)	SRP Schneider & Partner Ing.-Consult GmbH	MD	Germany	99	350	395	24	H.Schneider, O.Hartel, H-J.Brandt
98	(112)	Abbey Holford Rowe	A	England	99/00	350	300	17	James A. Handley
99	(86)	Bullen Consultants	MD	England	99	347	400	23	K. Desmond Scott
100	(130)	Flygfältsbyrån AB	CE,I,E	Sweden	99	345	266	29	Anders Rydberg
101	(96)	BGS Ingenieursozietät	CE,Env,PM	Germany	99	345	370	29	Friedrich Steiger
102	(106)	Birch & Krogboe group	CE,PM	Denmark	99	344	328	29	Lars Holten Petersen
103	(100)	GOPA-Consultants Group	PM,I,Env	Germany	99	330	350	41	Martin Guedner
104	(101)	Schmidt Reuter Ingenieur GmbH (dt TechnoConsult)	E,M,Enr,Env	Germany	99	330	350	31	Axel -V. Jaeger
105	(104)	Spiekermann GmbH & Co - Beratende Ingenieure	MD	Germany	99	330	345	31	H.Wanner,G. Scherrer, M. Borowski, S. Koch

De 200 största europeiska tekniska konsult- och arkitektkoncernerna

(EURO per 99.12.31)			Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M EURO	CEO/President Managing Director oct. 2000
Rank	Group								
106	(-)	Broadway Malayan Ltd	A	England	99/00	330	210	27	Richard Manthorpe
107	(111)	Gifford & Partners Geoffrey Clifton	MD	England	99	330	300	18	Edmund Hollinghurst,
108	(121)	Aaro Kohonen Group	CE/IT	Finland	99	325	281	26	Aaro Kohonen
109	(107)	Hifab Group	PM	Sweden	99	324	316	40	Bengt Göransson
110	(109)	Krebs und Kiefer Beratende Ingenieure	MD	Germany	99	320	305	28	Hans-Gerd Lindlar
111	(124)	Agiplan AG	MD	Germany	99	310	275	36	Helmut Schulte
112	(126)	White Architects	A,PM	Sweden	99	309	271	31	Magnus Borglund
113	(110)	Weidleplan Consulting GmbH	MD	Germany	99	300	300	38	Behnam Sadeghian
114	(103)	HL-Technik AG	MD	Germany	99	300	350	29	Klaus Daniels
115	(113)	Bung Beratender Ingenieure GmbH*	PM,CE	Germany	99	300	300	25	Manfred Keuser
116	(114)	ABT Consulting Engineers BV	CE	Netherlands	99	293	299	22	G. J. Carrel
117	(115)	W.A.Fairhurst & Partners	MD	Scotland	99	*290	293	26	Ken Smith, Neil McNeil
118	(118)	CES Consulting Engineers Salzgitters GmbH	MD	Germany	99	289	289	26	Detlef Hügin
119	(147)	Deltamarin Oy	I	Finland	99	283	234	25	Jukka Laiterä
120	(102)	von Gerkan, Marg+Partner	A	Germany	99	280	350	31	Meinhard von Gerkan, Volkwin Marg
121	(122)	Wardell Armstrong	MD	England	99	280	280	17	A Jeffrey Smith
122	(129)	Peter Brett Associates	MD	England	99/00	278	270	18	Francis Conolly
123	(*221)	CDM Consult AG (Jensberger + Partner)	CE	Germany	99	275	(*)	24	Peter Jordan
124	(-)	Ebert-Ingenieure GdbR.mbh	MD	Germany	99	270	250	—	Ernst Ebert
125	(-)	PRC Bouwcentrum B.V	PM	Netherlands	99	267	—	24	D.J. Kras
126	(152)	Knight Industriteknik AB	I	Sweden	99	263	222	21	Ulf Bodin
127	(140)	Suunnittelukeskus Oy (PlanCenter Ltd)	Env	Finland	99	262	249	17	Antti Nousiainen
128	(133)	Reinertsen Engineering ANS	MD	Norway	99	260	260	33	Erik R. Reinertsen, Torkild Reinersten
129	(127)	INBO Consultancy, design and management	A,PM	Netherlands	99	260	270	17	Theo E. J. Joosten
130	(131)	Dopravoprojekt a.s	MD	Slovakia	*98	260	266	10	Dusan Samudovsky
131	(163)	Geoconsult	S,CE,PM,Env	Austria	99	257	210	24	Klaus Mussger
132	(134)	PBR Planungsbüro Rohling AG	MD	Germany	99	254	257	16	Ralf Hesse
133	(123)	Baur Consult GmbH	MD	Germany	99	250	280	—	Günter Baur
134	(-)	Whitby Bird & Partners Ltd	CE	England	99	250	—	19	R.O.M. Williams
135	(125)	Kocks Consult GmbH	CE,S,PM	Germany	99	250	275	16	Jürgen Kocks
136	(135)	Roger Preston & Partners Ltd	Enr,E,M	England	99	*250	250	—	Derek Tuddenham
137	(136)	Llewelyn-Davies Ltd	A,IA	England	99	250	250	16	K. Cooke
138	(-)	Shephard Consulting Ltd	CE	England	99	245	235	21	Paul Shephard
139	(166)	IV-Consult BV	MD	Netherlands	99	245	205	18	R. van de Waal
140	(-)	Techpower AS	I	Norway	99	245	(-)	14	Erik Devold
141	(119)	Centropjekt Zlin A.S	MD	Czech Republ.	99	245	289	7	Vladimir Kudela
142	(-)	Dolsar Engineering Ltd	MD	Turkey	99	245	—	4	H. İrfan Aker
143	(142)	Verkehrs- u Ingenieurbau Consult GmbH	CE,Enr,PM	Germany	99	*245	245	12	Gerd Riemer, Klaus-D. Abraham
144	(144)	IBE Consulting Engineers	MD	Slovenia	99	242	243	11	Uros Mikos
145	(158)	Olof Granlund group	E,M	Finland	99	241	218	14	Reijo Hänninen
146	(143)	Metropolitana Milanese S.p.A	MD	Italy	99	240	244	—	Adolfo Colombo
147	(145)	Sheppard Robson	A	England	99	238	240	21	Richard A. P.Young
148	(141)	Iberinsa, Ibérica de Estudios e Ingeniería S.A	MD	Spain	99	238	248	19	Santiago De la Fuente Ramirez
149	(157)	COBA S.A.	MD	Portugal	99	*235	220	14	Ricardo Oliveira
150	(151)	Rejler Group	E,I	Sweden	99	232	224	17	Peter Rejler
151	(154)	HR Wallingford Ltd	CE, Env,I	England	99/00	226	220	13	Stephen W. Huntington
152	(132)	Planungsgruppe M+M AG	E,M,PM, Enr	Germany	99	225	265	17	Guido Irion
153	(148)	INYPISA Informes y Proyectos SA	MD	Spain	99	225	231	16	Angel Diaz Chomon
154	(165)	Ernst Basler & Partner Ltd	MD	Switzerland	99	224	207	25	Hansjörg Hader
155	(155)	TPF	MD	Belgium	99	220	220	27	Thomas Spitaels
156	(150)	Planungsgruppe IFB Dr.Braschel GmbH	MD	Germany	99	220	225	18	Reinold Braschel
157	(168)	Cameron Taylor Group	S,CE	England	99	*220	203	18	John Horgan
158	(156)	CTS Engineering Ltd	E,I,M	Finland	99	220	220	13	Timo Juvonen
159	(153)	HENN Architekten Ingenieure	A	Germany	99	*220	220	19	Gunter Henn
160	(149)	Basler & Hofmann	MD	Switzerland	99	219	226	25	Alfred J. Hagmann
161	(159)	Deerns Consulting Engineers	CE	Netherlands	99	219	217	17	Jan de Wit
162	(139)	Prointec S.A	MD	Spain	99	215	250	25	Cesar Canedo

(EURO per 99.12.31)	Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M EURO	CEO/President Managing Director oct. 2000
163 (160)	RAPP AG, Ingenieure+Planer	MD	Switzerland	99	215	215	19	Argüelles Torrejon Peter Rapp
164 (164)	IPROPLAN Chemnitz Planungs GmbH	MD	Germany	99	215	210	11	J. Thiele
165 (137)	SEIB Ingenieur-Consult GmbH	MD	Germany	99	210	250	15	Hans Seib
166 (173)	Eurostudios S.A.	MD	Spain	99	210	190	13	Juan Herrera Fernandez
167 (207)	Finnmap Consulting Group	CE	Finland	99	210	140	12	Lars-Olav Sebbas
168 (161)	Pick Everard Ltd	CE,A	England	99	*203	213	15	David Brunton
169 (138)	Brink Group	CE	Netherlands	99	202	250	16	Hans de Jonge
170 (169)	NACO, Netherlands Airport Consultants B.V.	MD	Netherlands	99	200	200	20	G.L. Handius, H.A. Brockmeier
171 (176)	BV Technical Management (TM)	E,M	Netherlands	99	200	183	15	G.C. van Beek, P.J.M. Ysselmuiden
172 (170)	Scholze Ingenieur GmbH	MD	Germany	99	200	200	14	Gerd Scholze
173 (117)	Wisserodt Ingenieure Group	CE,Env,PM	Germany	99	*200	290	11	Wolfgang Wisserodt, Hans-J Niemeck
174 (-)	E.G.Pettit & Company	MD	Ireland	99	200	200	11	Gerald O'Sullivan
175 (-)	Temelsu International Engineering Services Inc.	MD	Turkey	99	200	(-)	7	Nazmi Coruh
176 (171)	Roberts & Partners Ltd	E,M,PM	England	99	200	200	16	Merlyn Roberts
177 (-)	Enviros Aspinwall Ltd	Env,PM	England	99	199	198	15	Peter Young
178 (-)	Elektroprojekt Consulting Engineers	MD	Croatia	99	196	(-)	9	Kruno Galic
179 (162)	Köhler+Seitz Beraten u Planen GmbH	CE,S,A,PM	Germany	99	195	212	15	Wilhelm Köhler, Günther Seitz
180 (178)	Roughton Group	MD	England	99	*194	180	11	Michael A Ross
181 (174)	Cumae Group	MD	Netherlands	99	*185	190	11	Joseph M. Kuling
182 (181)	Rintekno Group	I	Finland	99	182	171	17	Olli Gerdt
183 (190)	Metroprojekt Praha A.S	MD	Czech Republ.	99	182	160	6	Jiri Pokorny
184 (180)	C.Lotti & Associati - Soc. de Ingegneria SpA	MD	Italy	99	179	174	18	Giuseppe Enrico Montrone
185 (177)	Curtins Group	CE,PM	England	99	*179	181	12	Gary Parkinson
186 (188)	Bengt Dahlgren AB	M,Enr,Env	Sweden	99	175	160	13	Christer Nyberg
187 (184)	Ferguson & McIlveen	CE,A,Env	England	99/00	*173	166	10	Roger Bennett
188 (179)	ISC Group	MD	Denmark	99	172	180	11	Kjeld Thomsen
189 (185)	Leonhardt,Andrä u Partner Beratende Ing GmbH	SE,CE,PM	Germany	99	170	165	16	Holger S. Svensson
190 (217)	KHR AS Arkitekter	A	Denmark	99/00	170	130	16	Jesper Lund
191 (225)	Steer Davies Gleaver Ltd	CE	England	99	*170	130	12	Jim Steer
192 (186)	Gwent Consultancy Ltd	CE	England	99	170	163	9	Graham Cogswell
193 (-)	Su-Yapi Engineering and Consulting Inc.	MD	Turkey	99	170	—	5	Güven Odabasi
194 (205)	SGL Ingenierie SA	MD	Luxemburg	99	169	144	12	Bernard Schmutz
195 (203)	GETINSA S.A	CE	Spain	99	166	150	14	Pedro D. Gomez Gonzales
196 (198)	Arkitektfirmaet C.F.Møllers Tegnestue	A	Denmark	99	165	150	12	no MD
197 (-)	ADK Aronis Drettas Karlaftis Consulting Engineers S.A	MD	Greece	99	165	—	9	Grigoris Drettas
198 (189)	Air-Ix Consulting Engineers	E,M,I,PM	Finland	99	165	160	9	Jorma Törönen
199 (192)	AB Stockholm Konsult	MD	Sweden	99/00	162	159	16	Per Arne Gustavsson
200 (172)	Architect-Ingenieurie Service Bozen/Bolzano	MD	Italy	99	162	196	9	Paulina Schwartz

Xchange. Detron växer också inom underhållsplanering för telekommunikationssystemen.

Det största holländska konsultföretaget ARCADIS's marknadsläge gynnas av en god infrastrukturmarknad i Holland. I Frankrike har bolaget köpt in sig med 35% Antea inom geologiområdet. Satsningar sker i flera länder inte bara på infrastruktur-sidan utan också på telekom-området, på GIS-applikationer och inbrytningar mot IT och e-business marknaden.

Stor spansk affär

I Spanien har en större affär skett. Technidas Réunidas har förvärvat konkurrenten Initec SA med nära 800 anställda.

Tyska 30-årsfirande Dress & Sommer, ett av Europas absolut största management-bolag inriktat mot byggsektorn startar dotterbolag inom infrastruktur – D&S Infra Consult & Management GmbH. Samtidigt startar koncernen också dotterföretag i Italien.

CDM Consult AG formeras genom att USA-konsulten Camp Dresser & MacKee slår samman sina europeiska verksamheter i Jessberger+Partner och Amann Infotec Consult.

I *Frankrike* har ett större MBO (management buy-out) gjorts under 1999 då ledningen i Sogreah Group köpte ut företaget från tidigare ägaren Alcatel.

England

Den engelska ekonomin är i uppgående vilket bl a gynnar de offentliga investeringarna. Så har den förväntade uppgången på infrastrukturområdet fått flera av de ledande engelska konsultföretagen att teckna proaktiva ramavtal med större entreprenadbolag om samarbete.

Bland alla företagsköp kan nämnas Scott Wilsons förvärv av australiensiska transportplaneringskonsulten RJ Nairn & Partners, Pell Frischmann's köp av DeLeuw Rothwell Ltd med ett 50-tal anställda och GIBB's köp av Maurice Johnson & Associates och PWH Partnership. Vidare har FoU-villiga Wardell Armstrong köpt CSMA Minerals Ltd från Camborne School of Mines Trust

och förstärker därmed framför allt sitt kunnande inom berg-, mineral- och gruvområdet. Buro Happold utvidgar sin verksamhet genom samarbetsavtal med in-house-enheter inom flera counties, bl a Dorset och satsar också på USA-marknaden vilket också snabbväxande Whitby Bird gör. Under 1999 köpte Aspen Noble Lewis Partnership's Londonkontor och döpte om det till Aspen Lewis.

Ledningen i Parkman med ca 860 anställda har gjort ett större MBO (management buy-out) i storleksordning £10M. Också Robert Benaim & Associates har bytt ägare genom ett MBO.

Turner & Townsend har fått ett uppmärksammat pfi-uppdrag avseende project management tillsammans med bl a KPMG på ett nytt tunnelbaneprojekt genom centrala Rom. High Point Rendel har köpt Vantagepoint Management Consultants som fokuserat på offentliga sektorn. Gifford & Partners har köpt Peter Lawson Smith Associates med restaurering av äldre byggnader som specialitet.

Mott McDonald har expanderat sin verksamhet på utbildningsområdet. Senast har Cambridge Education Associates, som en gång startades av Mott och Cambridge University, förvärvats (en parallell till svenska Hifabs satsning). Mott har även i uppdrag att driva en lokal utbildningsmyndighet utanför London inom det allmänna avreglerade engelska skolväsendet. I denna typ av uppdrag konkurrerar Mott bl a med managementkonsulter som Ernst&Young och Arthur Andersen. Mott har också fått ett viktigt managementuppdrag att organisera utbildningen i en provins i norra Kina och ett liknande uppdrag i Bangladesh. Finansär är "brittiska SIDA" – Department for International Development. Mott har också kontrakterats av brittiska "Tele- och Datastyrelsen" för att organisera ett system så att trådlös telekommunikation skall bli tillgänglig för samtliga centrala och lokala myndigheter.

Mott har fått ett omfattande EPCM-uppdrag avseende en ny oljelagringsterminal i mellanöstern. Uppdraget omfattar fullstän-

dig utredning, projektering, entreprenad-upphandling och bygg-/montageledning. Mott MacDonalds USA-partnerbolag med Hatch har köpt infrastrukturkonsulten BAC Killian med 70 anställda vilket ger fotfäste i östra USA.

Europaettan WS Atkins har fortsatt USA-marknaden för ögonen efter det återtagna budet på Bovis. I början av året köptes Oklahoma-baserade Benham Consultancy med en omsättning på 55m\$. Härigenom får Atkins förstärkning på bl a industriområdet. Bolaget är också involverat i flera pfi-projekt, bl a i ett £50M projekt att projektera, bygga och driva en skola med 900 elever i London.

Skotska Babtie Group har köpt Allot & Lomax. Babtie tar därmed ett rejält kliv på Europaligan och får nära 3000 anställda och en omsättning på över £120 M.

Transatlantiska storaffärer

Den fjärde största brittiska konsultkoncernen, infrastrukturspecialisten Maunsell med 3500 anställda och stark exportinriktning tar klivet in på USA-marknaden genom samgåendet med ett nordamerikanska AeCOM med ca 7500 anställda. AeCOM, som är köpare äger bl a DMJM, Frederic R Harris, Holmes & Narver, Consoer Townsend Envirodyne m fl. AECOM nöjer sig dock inte med detta. Också US-miljökonsulten Metcalf & Eddy köps ut från franska konglomeratet Vivendi (nytt latinskt namn på gamla franska VA-verket). Vivendi expanderar på utrustnings-sidan och finner det känsligt att också äga ett konsultföretag som har att föreslå system och utrustning i projekten.

Ett köp åt andra hållet skedde i början av år 2000 då engelska AMEC – en internationell finansierings, service och invest-mentgrupp noterad på London-börsen lade bud på kanadensiska AGRA. Det nya bolaget vill bli internationellt ledande inom konstruktion, byggservice, tillämpad teknologi och projektutveckling och får en omsättning på nära 3,1 miljarder £ och 21000 anställda.

Världens 100 största tekniska konsult- och arkitektkoncerner

(USD per 99.12.31)		Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director oct. 2000
1	(7)	URS Corporation	MD	USA	99	15700	6600	1419	Martin M. Koffel
2	(3)	WS Atkins plc	MD	England	99/00	11633	8522	834	Michael M.E. Jeffries
3	(1)	Parsons Corporation	MD	USA	99	11000	11400	*2300	James F. McNulty
4	(5)	CH2M Hill Companies, Inc.	MD	USA	99	9846	7007	1570	Ralph R. Peterson
5	(2)	Black & Veatch	MD	USA	99	8300	9300	2374	Leonard C. Rodman
6	(4)	Parsons Brinckerhoff	MD	USA	99	7870	7750	969	Thomas J. O'Neill
7	(6)	Arcadis Group	MD	Netherlands	99	7217	6635	696	Frans P. Luttmer
8	(8)	AGRA Inc.	MD	Canada	99	6500	6500	878	Peter Janson
9	(9)	SNC-Lavalin Group	MD	Canada	99	6500	6383	862	Jacques Lamarre
10	(13)	Fugro N.V.	CE	Netherlands	99	4910	5089	554	Gert-Jan Kramer
11	(15)	Ove Arup Partnership	MD	England	99	4850	4440	430	Bob Emmerson
12	(*)	Groupe Egis	MD	France	99	4600	*	456	Gilles Leservot
13	(11)	Jaakko Pöyry Group incl intressebolag	MD	Finland	99	4461	*5554	400	Erkki Pehu-Lehtonen
14	(14)	Mott MacDonald Group	MD	England	99	4400	4536	325	T J Thirlwall
15	(16)	LAWGIBB Group	MD	USA/England	99	4000	4000	295	Bruce C. Coles
16	(32)	Hatch Group	MD	Canada	99/00	4000	2300	237	Ronald R. Nolan
17	(18)	Tetra Tech, Inc.	PM,Enr,CE	USA	*98/99	3800	3800	567	Li-San Hwang
18	(19)	Montgomery Watson	Env	USA	99	3750	3600	514	Murli Tolaney
19	(20)	Berger Group, Inc.	MD	USA	99/00	3531	3500	363	Derish M. Wolff
20	(17)	Michael Baker Corporation	MD	USA	99	3500	3800	506	Richard L. Shaw
21	(26)	Grontmij Group	MD	Netherlands	99	3451	2995	375	Jan W. Hillege
22	(23)	Lockwood Greene	MD	USA	99	3400	3200	353	Fred M. Brure
23	(25)	DHV Group	MD	Netherlands	99	3300	3074	234	Hans C. Huis in't Veld
24	(21)	Maunsell Group	MD	England	99	3300	3419	230	Peter Head
25	(24)	Halcrow Group Ltd	MD	England	99/00	3203	3140	231	Derek Pollock
26	(22)	Hyder Consulting Group Ltd	CE	England	99/00	*3012	3255	173	Tim Wade
27	(27)	Camp Dresser & McKee	CE,PM	USA	99	3000	2800	*350	Thomas D. Furman, Jr
28	(34)	Babtie Group	MD	Scotland	99	2790	2200	155	Henry G. Perfect
29	(54)	HDR, Inc.	MD	USA	99	2560	1800	298	Richard R. Bell
30	(30)	Scott Wilson Ltd	MD	England	99	2500	2490	180	Richard Denton-Cox
31	(55)	Sinclair Knight Merz Pty Ltd	MD	Australia	99/00	2500	1750	173	Paul P. Douglas
32	(44)	Detron Group N.V.	I,PM	Netherlands	99	2485	1862	197	George Banken
33	(29)	ERM, Environmental Recourses Management*	Env	USA	99	2400	2500	*260	Paul Woodruff
34	(33)	PBS&J, Inc.	MD	USA	99/00	2320	2200	261	John Zumwalt
35	(41)	Stantec Inc.	MD	Canada	99	2300	2000	144	Anthony P. Franceschini
36	(52)	Gensler	A	USA	99/00	2285	1825	277	Edward Friedrichs
37	(48)	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	99	2222	1910	190	Gunnar Grönkvist
38	(31)	SWECO AB	MD	Sweden	99	2188	2334	192	Wigon Thuresson
39	(35)	COWI Consulting Engineers and Planners	MD	Denmark	99/00	2087	2099	188	Klaus H. Ostenfeld
40	(79)	J&W Group (incl. KM)	MD	Sweden	*99	2082	1195	174	Thomas Erséus
41	(47)	Carl Bro Group	MD	Denmark	99/00	2059	1920	196	Jesper Rasmussen
42	(37)	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	99	2044	2042	160	J.F. de Haan
43	(38)	ITES	MD	India	*98/99	2034	2034	34	K.P.Singh
44	(42)	Hellmuth, Obata + Kassabaum, Inc.	A	USA	99	*2000	2000	289	Jerome J. Sincoff
45	(40)	ENSR International	MD	USA	99/00	2000	2000	200	Robert C. Petersen
46	(49)	Golder Associates Inc.	CE	Canada	99	2000	1900	200	Frederick W. Firlotte
47	(63)	WSP Group plc	MD	England	99	2000	1500	162	Christopher Cole
48	(43)	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	99	2000	2000	138	H.J.Hegger, J.Bout
49	(45)	Nikken Sekkei Group	MD	Japan	99	1996	1985	413	Kunihiro Misu
50	(51)	Oranjewoud group	CE,Env,PM	Netherlands	99	1969	1845	171	Jan Reneman

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-Is = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical,
M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

(USD per 99.12.31) Group			Services	Annual Country	Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director oct. 2000
51	(39)	Rambøll Group	MD	Denmark	99	1961	1997	164	Flemming Bligaard Pedersen
52	(46)	Scandiaconsult Group	MD	Sweden	99	1935	1936	170	Torbjörn Torell
53	(61)	Gannett Fleming Engineers & Planners	MD	USA	99	1900	1600	177	Ronald J. Drnevich
54	(56)	Consult 4 Pty	MD	South Africa	99	1900	1730	49	Jim Anthony Richards
55	(86)	Sigma AB	I,IT	Sweden	99	1874	1096	174	Dan Olofsson
56	(50)	HNTB Companies	CE,A,Env	USA	99	1845	1845	378	Harvey K. Hammond, jr
57	(36)	Dar Al-Handash Consultants (Shair & Partners)	MD	Egypt	99	1810	2050	331	Kamal A. Shair
58	(53)	Sargent & Lundy	E,M,I	USA	99	1800	1800	292	Paul L. Wattelet
59	(60)	Carter+Burgess, Inc.	CE,A	USA	99/00	1780	1600	222	Jerry Allen
60	(66)	Kokusai Kogyo Co, Ltd	CE,Env	Japan	99/00	1687	1450	529	Haruki Tomonoh
61	(57)	Pacific Consultants Group	MD	Japan	99	1664	1630	599	Tamio Araki
62	(59)	Roy F. Weston, Inc.	MD	USA	99	1650	1600	264	William L. Robertson
63	(73)	Nippon Koei Co, Ltd	MD	Japan	99/00	1617	1296	411	Toshinori Churei
64	(58)	Daniel, Mann, Johnson & Mendenhall, Inc	MD	USA	99	1600	1600	276	Raymond W. Holdsworth
65	(69)	Conell Wagner Pty Ltd	MD	Australia	99	1600	1389	83	Robert Squire
66	(62)	Frederic R. Harris, Inc.	CE,PM	USA	99	1500	1500	*180	John M. Dionisio
67	(95)	Tecnicas Reunidas, S.A	MD	Spain	99	1500	974	135	José Lladó Fernandez- Urrutia
68	(85)	Kinhill Group (dt Brown & Root)	MD	Australia	99	1500	1100	64	Andrew Fletcher
69	(65)	Development Consultants Ltd	MD	India	99	1500	1463	13	S. C. Dutt
70	(67)	Tamano Consultants Co, Ltd	CE	Japan	*98/99	1430	1500	190	Susumu Maeda
71	(70)	OYO Corporation	CE	Japan	99	1405	1350	509	Satoru Ohya
72	(76)	Burns & McDonnell	MD	USA	99	1400	1200	158	Dave G. Ruf, Jr.
73	(72)	Gutteridge Haskins & Davey Pty Ltd	MD	Australia	99/00	1400	1300	99	Ken Conway
74	(74)	Development Design Consultants Ltd	MD	Bangladesh	99/00	1325	1290	6,2	A.K.M. Rafiquddin
75	(71)	Pasco Corporation	CE,S	Japan	*98/99	1300	1311	480	Yasumasa Kumabe
76	(101)	Kleinfelder, Inc.	CE,PM	USA	99/00	1300	900	—	Gerald Salontai
77	(80)	Malcolm Pirnie, Inc.	Env,CE	USA	99	1255	1186	172	Garret P. Westerhoff
78	(-)	ICT Intercontinental Consultants & Technocrats Pvt Ltd	CE	India	99	1250	1250	—	KK Kapila
79	(81)	Mouchel Group Ltd	MD	England	99/00	1200	1167	90	Jim Harding
80	(84)	Beca Carter Hollings & Ferner Ltd	MD	New Zealand	99/00	1200	1100	82	Richard H. Aitken
81	(78)	Symonds Group	MD	England	99	1200	1200	76	Cristopher Booy
82	(68)	TCE Consulting Engineers Ltd	MD	India	99/00	1200	1400	16	P.K. Sarathy
83	(77)	Harding Lawson Associates Group, Inc.	CE,I	USA	99	1200	1200	123	Donald L. Schreuder
84	(96)	Semcon AB	I	Sweden	99	1173	955	102	Hans Johansson
85	(89)	Tauw Group	MD	Netherlands	99	1124	1035	70	A. T. de Borst
86	(100)	Sener Group	MD	Spain	99	1100	900	142	Jorge M. Sendagorta Gomendio
87	(83)	STV Group	MD	USA	99	1100	1100	139	Dominick M. Servedio
88	(75)	African Engineering International Pty	MD	South Africa	99/00	1100	1200	75	M.P. Cilliers
89	(93)	Meinhardt Group	MD	Australia	99/00	1080	1000	80	W.L. Meinhardt
90	(88)	CTI Engineering Co, Ltd	MD	Japan	99	1077	1070	280	Yumio Ishi
91	(82)	PCG-Profabil Consuplano Group	MD	Portugal	99	1034	1114	38	Ilidio de Ayala Serodio
92	(110)	EC Harris	PM,QS	England	99	*1007	840	81	Richard Clare
93	(104)	Harza Engineering Company	MD	USA	99	1000	850	171	Refaat A. Abdel-Malek
94	(92)	Mustang Engineering, Inc.	PM,Enr,I	USA	99/00	*1000	1000	121	P. Redmon, B. Higgs, F. Covington
95	(115)	Lahmeyer International GmbH	MD	Germany	99	1000	800	101	Herbert Lütkestratkötter
96	(130)	SETEC Group	MD	France	99	1000	800	88	Claude Nerand
97	(104)	Tecult Inc.	MD	Canada	99	1000	850	65	Luc Benoit
98	(94)	Sabbour Associates	MD	Egypt	99	1000	1000	10	Hussein Fayek Sabbour
99	(142)	BKS Group Pty	MD	South Africa	99	1000	700	—	P.W.B. Kruger
100	(87)	Fichtner Group	MD	Germany	99	958	1088	73	George Fichtner

Genom AGRA-AMEC affären får också Nya Zealands största konsultföretag Beca Carter Hollings & Ferner en ny partner via det sedan några år etablerade Beca Simons. För ett drygt år sedan köptes HA Simons av AGRA och nu har således AMEC kommit in i bilden.

Kanadensiska SNC-Lavalin växer inom facility management-området. Det med Bracknell Corporation samägda bolaget PROFAC köper Bell Canadas dotterbolag Nexacor. Bells utförsäljning liknar den svenska affären där Ericsson sålt FM-bolaget Ericsson REM till Skanska. SNC-Lavalin deltar i flera PFI-project och äger bl a 27% i Highway 407, som är en av världens första helelektroniska tullmotor- trafikleder och omfattar 69 km utanför Toronto.

Stantec expanderade i USA genom köp av EWP Engineering, Inc.

USA

Parsons Brinckerhoff satsar på Europa. I de engelska dotterbolagen Merz & McLellan och Kennedy & Donkin fusioneras krafterna in i PB Power med ca 435 anställda. Övriga drygt 1600 personers starka UK-enhet kommer att verka under namnet PB Holdings. I Australien har PB förvärvat Sydney-baserade PPK Environment & Infrastructure Pty Ltd. PKK har ca 450 anställda och verksamhet runt om i Australien samt i Asien. PB som är en gigant inom infrastruktur har också framgångsrikt tagit till sig den nya tidens elektroniska och trådlösa infrastruktur.

CH2M Hill riktar också blickarna mot Europa och har köpt engineeringbolaget EPT i Spanien. Med huvudkontor i Madrid har USA-jättens spanska verksamhet ca 350 anställda.

Privatägda miljökonsulten MACTEC, Inc. har köpt Nasdaq-noterade (NASDAQ= National Association of Securities Dealers Automated Quotations) Harding Lawson Associates med ca 1200 anställda inom infrastruktur, bygg- och industriteknik. Mactec köpte 1999 Environmental Science

& Engineering, Inc. och kom därmed upp i nära 1000 anställda. I och med köp av Harding Lawson mer än fördubblas koncernens kapacitet.

Michael Baker renodlar konsultverksamheten och för att stärka finanserna säljer bolaget successivt merparten av den begränsade entreprenadverksamhet bolaget haft.

För jätten URS Corporation har förra årets förvärv av Dames & Moore visat sig vara lyckosamt, också på börsen. Företaget hör till de ledande på infrastrukturuområdet där TEA-21 (Transportation Equity Act for the 21st Century) lägger grunden till en stabil marknad under flera år framåt. URS har nu gått upp i den absoluta världstoppen.

Storaffärerna duggar tätt. Montgomery Watson och Harza Engineering går samman och skapar en ny jättekonzern Montgomery Watson Harza med 5000 anställda i 30 länder och en omsättning på ca 680 musd. MG's miljökunskande kombineras bl a med Harzas erfarenheter av pfi-project. MW har också bildat ett gemensamt bolag med BODA i Kina, vilket kan ge goda möjligheter på denna enorma marknad.

HDR, Inc. har förvärvat sjukhusplaneraren Ehrich Rominger Inc. Bolaget integreras med HDR's arkitektavdelning, som har omfattande sjukhusuppdrag. HNTB med arkitekter och ingenjörer har utökat sin kapacitet på landskapsdesign och stadsplanering genom köpet av LDR International med ca 160 anställda. Carter & Burgess har förvärvat ASC Service Company med ca 120 anställda inom främst telekomområdet.

Nasdaq-noterade Tetra Tech är tunga inom management och teknik inom miljö och infrastruktur, men satsar också allt tydligare mot kommunikationsområdet. Här förstärks koncernens kapacitet med ca 100 medarbetare genom förvärv av eXpert Wireless Solutions Inc, samt de mindre bolagen ENG och DCI. På infrastrukturuområdet har Tetra Tech köpt konsultföretaget Rizzo Associates med ca 200 anställda.

Svenska konsultföretag hävdar sig väl

På vår världslista finns denna gång sex svenska konsultföretag bland de 100 största rangordnat efter antal anställda – ÅF är nr 37, SWECO nr 38, J&W nr 40, Scandiaconsult nr 52, Sigma nr 55 och Semcon nr 84.

Bland Europas 200 största konsultföretag finns inte mindre än 14 svenska företag vilket vittnar om den internationellt sett relativt stora och renodlade svenska konsultbranschen. Vi har bl a två av Europas absolut största arkitektföretag, FFNS (SWECO) och White Arkitekter och en av de absolut största project management-konsulterna, HifabGruppen.

Den amerikanska tidskriften ENR rankar årligen de största globala entreprenadföretagen. Listan toppas för tredje året i rad av japanska Taisei Corporation med en omsättning på nära 14 miljarder USD. Tvåa och trea är också japanska bolag, Shimizu respektive Kajima. Europas största entreprenör franska Bouygues SA hamnar på fjärde plats med ca 11,5 miljarder USD. Svenska Skanska tar en imponerande 10 plats (13) och NCC placerar sig på ca 30:e plats.

Till sist

Utöver medlemskretsen har vi i vår kartläggning kontaktat över 800 företag i Sverige och utomlands och de allra flest har sänt oss årsredovisningar eller på annat sätt besvarat vår enkät. Vi har också kunnat dra nytta av företagens allt utförligare webbsidor. För några av de företag vi inte direkt fått uppgifter från har vi ändå kunnat hämta uppgifter från andra källor, som tidskrifter mm. Detta har vi i våra listor markerat med "*" framför aktuell uppgift. Även om vi i några fall inte har exakta uppgifter vill vi visa upp marknadens större aktörer. Vi tackar alla som bidragit till vår Branschöversikt och tar också tacksamt emot tips på företag, som vi missat.

Bengt O. Andreasson
(bengt.o.andreasson@ai-foretagen.se)

www.ai-foretagen.se

AI-Företagen är branschorganisationen för Sveriges arkitekter, bygg- och teknik konsulter.

Med praktisk verkan från 2001 går AI-Företagen samman med Arkitekt- och Konsultföretagens Arbetsgivarorganisation (AKA). En ny gemensam bransch- och arbetsgivarorganisation med (arbets)namnet Svensk Teknik & Design bildas inom ALMEGA Tjänsteförbunden.

Den nya organisationen får tre verksamhetsområden

- Näringspolitik/konsultaffärer
- Arbetsgivarfrågor
- Kompetensutveckling och förnyelse

Medlemmar är tekniska konsultföretag inom såväl bygg- och anläggningssegmentet som industritekniksegmentet samt arkitektföretag. Den nya organisationen får från starten över 800 medlemsföretag med nära 20000 anställda och representerar därmed en högst betydande del av den kompetens och de resurser som finns inom branschen.

Ett Etiskt Råd har i uppgift att stimulera ett engagemang i de etiska frågorna samt att bevaka efterlevnaden av god affärssed i branschen.

Internationellt kommer den nya föreningen att delta i internationella organisationer och nätverk, som t ex EFCA (European Federation of Engineering Consultancy Associations) och ACE (Architects' Council of Europe).

Besöksadress: Blasieholmsgatan 5.
Postadress: Box 16105, 103 22 Stockholm
Telefon 08-762 67 00. Fax 08-762 67 10
E-post: ai@ai-foretagen.se. www.ai-foretagen.se

